

Večernik

Leto III. (X.), šte. 73

Maribor, sobota 30. marca 1929

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglasi po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelok »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Prvi realni proračun

PRORAČUN STOPI V VELJAVO DNE 1. APRILA 1929 IN JE ZNATNO VEČJI OD LANSKEGA. — NAJVIŠJI SO IZDATKI ZA VOJSKO.

KOPENHAGEN, 30. marca. Že nad sto dni pogrešajo največjo jadnico sveta, ki je potovala iz Južne Amerike v Avstralijo. Ladja ima svojo radio-postajo in tudi pomožne motorje. Na krovu je 70 mladih danskih mornarjev. Na Danskem vlada veliko razburjenje. Lastniki pa še vedno upajo, da se bo ladja kje zopet pojavila, ker so jo že poprej enkrat pogrešali približno 80 dni.

BEOGRAD, 30. marca. Državni proračun za leto 1929/30, ki ga je kralj včeraj podpisal in bo jutri objavljen v »Službenih Novinah«, stopi v veljavo s 1. aprilom. Izdatki so sledeči:

Splošna državna administracija: vrhovna državna uprava 266,756.854 Din (v primeri z lanskim proračunom plus 147 milijonov). Izločeni pa so izdatki za narodno skupščino, ki so znašali lani 41 milijonov. Povečanje gre predvsem na račun državne dotacije za samouprave. Proračun penzij, podpor, invalidnin itd. znaša 1.127.300.000 (+ 210.9 milijonov).

Državni dolgovi: 895.400.000 (+ 27.100.000).

Ministrstvo pravde: 324.600.000 (+ 51 mil.).

Ministrstvo ver: 106.500.000 (— 4.500.000).

Ministrstvo prosvete: 809.500.000 (+ 3.200.000).

Notranje ministrstvo: 586.600.000 (+ 23.800.000).

Narodno zdravstvo: 190.100.000 (+ 200.000).

Zunanje ministrstvo: 165.700.000 (— 1.900.000).

Finančno ministrstvo: 380.800.000 (+ 31.800.000).

Vojska in mornarica: 2.428.600.000 (nespremenjeno).

Javna dela: 267.900.000 (— 27 mil.).

Promet: 99.700.000 (+ 29 mil.).

Poljedelstvo: 99.300.000 (— 38 mil.).
Trgovina: 56.100.000 (+ 7.300.000).
Socijalna politika: 29.800.000 (— 400.000).

Agrarna reforma: 37.000.000 (— 4.700.000).

Rezervni krediti znašajo 74.000.000, skupni izdatki državne administracije 7.945.600.000 Din in so torej za 276.700.000 Din večji nego v lanskem proračunu.

BEOGRAD, 30. marca. Finančni minister dr. Švrljuga je podal včeraj novinarjem daljšo izjavo o našem proračunu za l. 1929/30. Proračun je prvič od postanka naše države postavljen na realno bazo in znaša v celoti 12.051.751.911 Din, ter je za 412.722.921 Din večji od lanskega. V novi finančni zakon so sprejete samo odredbe, ki naj olajšajo izvrševanje proračuna ter je ukinjena dosedanja praksa uvajanja odredb, ki niso v neposredni zvezi s proračunom. Finančni minister dr. Švrljuga je napovedal reorganizacijo državne uprave na podlagi novega zakona o centralni upravi. Jedro te reorganizacije bo znižanje števila ministrstev in raznih ustanov. Med drugim je predvidena redukcija 19 popolnih gimnazij na štiri razredne. Za državna gledališča so priznana le gledališča v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Ta gledališča uživajo državno subvencijo za kritje osebnih izdatkov, za zavarovanje poslopija in inventarja, za ostale režijske in materialne stroške pa smejo uporabiti svoje dohodke po specialnem proračunu, ki ga odobri prosvetni minister. Kot oblastna gledališča veljajo gledališča v Mariboru, Sarajevu, Skoplju ter po eno skupno za Cetinje in Split, oziroma Novisad in Osijek. Ta gledališča se morajo vzdrževati s svojimi dohodki in subvencijami, ki jih odobri prosvetno ministrstvo. Vsa omenjena gledališča so oproščena državnih taks.

po centrali Autokluba, kjer dobi vsak avtomobil Adaca prapor jugosl. avtokluba in se izvrše še druge slovesnosti. Svečani banket bo zvečer v Zagrebu. Mariborska sekcija jugosl. avtokluba poziva mariborsko občinstvo, da se polnoštevilno udeleži sprejema nemških avtomobilistov, da s tem povrne lepi sprejem, ki so ga bili deležni naši avtomobilisti v Nemčiji. Ni treba naglašati, koliknega pomena je obisk teh odličnih gostov za našo državo, katero bodo prepotovali po Sloveniji, Hrvaški, Bosni, Dalmaciji in Črni gori.

Ukinitev dobave toka.

V nedeljo dne 31. marca prekine elektrarna Fala med 12. in 15. uro popoldne dobavo toka za vse mesto. Omrežje je smatrati pod tokom.

Kolo jahačev v Mariboru.

Glavna skupščina se bo vršila dne 3. aprila ob 8. zvečer v restavraciji »Pri zamorcu«. V torek po Veliki noči, ob 6. jutraj, se zopet prične z jahalnim potekom v jahalnici v Cvetlični ulici. Tamkaj se sprejemajo tudi novi člani.

Udrtina v kanalno votlino.

Koncem Ruške ceste tik pred občinsko mejo Studehcev, se je včeraj udrla zemlja nad odvodnim kanalom delavnic državnih železnic. Hvalevredno je, da so takoj pričeli s popraviljem za promet zelo nevarne odprtine in jo čez noč opremili s svarilno svetilko.

Rubriko ukradenih koles

bomo morali uvesti v novinah. Saj ga skoro ni dneva, da ne bi se prišlo kolo tujega posestnika. Včeraj je zginilo zopet 1500 Din vredno kolo znamke Styria zasebnemu uradniku Ivanu Šimoncu izpred trgovine Schmidt v Gospejini ulici 13. O tatu ni sledu.

Precejšnji pirni pri Grafu.

Tekom včerajšnjega dne in danes jutraj je aretirala policija vsega skupaj trinajst oseb. Neki Lojze in Jože sta osumljena poskušnega umora finančnega stražnika, ki je zasledoval včeraj jutraj z vozečega vlaka ubeglega tihotapca. Poizvedovanja v tej zadevi so v polnem teku. — Stari tatič je Matevž Dobnik, o katerem poročamo na drugem mestu. Pri njem so kriva kolesa, da je moral h Grafu. — Franjo Z. je hotel brez vsakih listin prekorajiti državno mejo in si baje v Nemčiji poiskati službe. — Marijana B. so prijeli radi splošnega suma, Vinka Staroverskega radi prepovedanega povratka, Petra P. in Alfreda M. radi odprave preko državne meje, Jožefo Friedl radi tajne prostitucije; Ivano Enčič, o čije pobegu iz bolnice smo javili včeraj, radi tatvine; Ivana Slugo radi beračenja in potepušstva, Marijo Nemec radi vlačuganja in Martina G. radi pijanosti. — Podoba je, da pričakujejo dobrih pisank pri Grafu!

Tatvine v cerkvi se množe.

Neki Mariji Bračko, ki je stopila včeraj jutraj za nekaj minut v frančiškansko cerkev, je bila v gneči ukradena iz žepa plašča srednjevelika črna usnjata torbica z vsebino 50 Din.

Nesreča motociklista.

Včeraj popoldne je vozil z motornim kolesom skozi Lajtersperg 32 letni mehanik Franc Senekovič iz Nove vasi. Da bi se izognil dvovprežnemu vozu je krenil preveč k robu ceste in zavozil v cestni jarek. Vsled močnega sunka in precejšnje brzine je motociklista vrglo raz sedlo s tako silo, da si je nalomil levo nadleht in levo nogo v podkolenu. Na pomoč mu je prihitel rešilni oddelok z avtomobilom in mu nudil prvo pomoč.

Vesele velikonočne praznike vsem čitateljem in inserentom »Večernika«!

Današnja številka »Večernika« obsega 10 strani. Prihodnja izide v torek, 2. aprila.

Vstajenje

Topli solnčni žarki zbujajo naravo iz zimskega spanja: po livadah in gozdovih klije prvo zelenje in cvetje... Krščanstvo obhaja vstajenje Kristusa, učenika ljubezni in pravice. In res je prav v tem času v naravi povsod ljubezen, povsod vstajenje. A — pravica? —

Časi so težki, ljubezen človeka do človeka je zastrupljena s strastjo sebičnosti, lakomnosti in brezobzirnosti. Zato vstajenje ni ono veliko Vstajenje, ki čaka nanj človek, željen pravice in ljubezni...

V podstrešni sobici še vedno životari družina skromnega delavca. Šest črvičkov prosi kruha, a niti skorjice ni v shrambi, krompir, zelje in fižol bo tudi za praznike najboljša jelo, »blagoslov« si že več let niso mogli privoščiti... Tovarnar — radi »krize« — ne more zvišati borne mezde, ki ne zadostuje niti za deco... Kdaj pride Vstajenje...?

V »podprtiličju« ždi invalid pri bolni ženi. Z ljubeznijo jo bodri in ji podžiga up na vstajenje, ko se vrne mati Pravica... Mesečni prispevek še za zdravila ni dovolj. Par dragocenosti, boljših oblik in celo slik je v zastavljalnici, kjer čakajo na vstajenje...

Uradnik, nekda poln navdušenja za narodno vstajenje, si izprašuje svojo vest... Ali je sam kriv vseh dolgov, ki ga tlačijo kot mora? Ali je njegovo delo za ljudski blagor zaslužilo padec v splošno bedo? — Ali še pride rešilna vrstica pravice — vstajenja?

Najemnik premišluje Kristove besede o ljubezni in pravici... Praznik »vstajenja« mu bo morda pokazal, v kolikor še veljajo njegove besede vsem zatiranim in teptanim... Pohlepnost po zlatu je zamorilo ljubezen do bližnjega... In ven dar bodo v razkošnih domovih pri bogatih obloženi mizi praznovali Vstajenje, praznik ljubezni in pravice...

Ko se bodo uresničile želje vseh ponižanih in teptanih, ko bo videl človek v sosedu človeka, ga vzljubil kot brata, ko preide ljubezen in medsebojno spoštovanje v kri in meso vseh stanov, potem bo obhajal naš narod svoj preporod, svoje Vstajenje...

Milan Geroč oproščen

KRUSEVAC, 30. marca. Po večni trajajoči porotni razpravi, ki se je vršila proti orožniškemu podpolkovniku Milanu Geroču, ki je bil obtožen številnih grozodejstev nad prebivalstvom v Srbiji za časa okupacije v svetovni vojni, so porotniki sinoči zaničali vsako krivdo, nakar je bil Geroč oproščen in takoj izpuščen. Občinstvo je pozdravilo izrek porotnikov s plaskanjem in priredilo Geroču viharne ovacije. Pred sodnim poslopjem se je zbralo na tisoče ljudi, ki so ga viharno aklamirali. Podpolkovnik Geroč je odšel takoj v družbi svojih zagovornikov, novinarjev in prijateljev v hotel Pariz, kjer se je vršila svečana večerja.

Automobilska katastrofa v Čonu

RIM, 30. marca. V Čonu je zgubil neki avtobus med vožnjo navzdol po klancu krmilo in je drvel z veliko naglico naprej. Potnikov se je polastila velika panika. Mnogi so poskakali med vožnjo iz avtobusa. Dva sta se pri padcu ubila, trije pa so smrtno nevarno ranjeni. Ostali potniki, ki so ostali v avtobusu, so dobili pri sunku voza v neko hišo le lažje poškodbe.

Domače vesti

Pomladanska porota

se odprla v torek po veliki noči pri mariborskem okrožnem sodišču. Prvi dan bodo tri razprave: proti Francu Meriču radi zločina razbojništva (ropa), proti Jožetu Polajžarju radi zločina uboja in proti Viktorju Jančevcu radi zločina uboja. Vsega skupaj bo topot kakih 20 porotnih razprav.

Letošnji izlet nemških avtomobilistov v Jugoslavijo.

O letošnjem izletu nemških avtomobilistov v Jugoslavijo se pojavljajo v javnosti razne netočne vesti, ki so deloma tudi silno pretirane, kakor n. pr. vest, da pride 2500 avtomobilov itd. Kakor nam sporoča sekcija Autokluba Maribor, je doslej prijavljenih 135 avtomobilov s 380 osebami. Organizacijo sprejema je prevzel Autoklub Jugoslavije. Po sklepu kluba od 17. t. m. ima sekcija Maribor v Gradcu sprejeti od nemških gostov potne liste in triplike in urediti vse obmejno uradovanje. Na meji ima postaviti slavalok, kjer bo kolono Adac počakalo predsedništvo mariborske sekcije in jo odpeljalo v Maribor. Dne 14. aprila pa bo v Mariboru na Trgu Svobode ob pol 10. dop. oficijelni sprejem.

Važna velikonočna desetletnica

PRVI APRIL — ZA MARIBOR IN NJEGOVO OKOLICO VAŽNA DESETLETNICA. — KONEC NEMŠKIH ŠOL V MARIBORU.

Maribor, 30. marca.

Letošnji velikonočni ponedeljek slavi mo desetletnico, ko se je zrušil zadnji mogočni steber predvojne, Slovincem toliko neprijaznega Maribora. S tem dnem je bilo namreč ukinjeno nemško šolstvo našega mesta in okolice ter vpostavljen slovenski.

Sedaj po 10 letih se malokdo spominja tistih viharov, a vendar tudi tako lepih dni. Še manj pa jih je, ki se zavedajo v polni meri velike važnosti tega zgodovinskega dejstva. Saj teče življenje v našem lepem Mariboru in v njegovi okolici danes tako lepo mirno, kakor da je teklo prav tako mirno in spokojno že najmanj svojih petdeset let. In vendar je vladalo zadnje dni marca in prve dni aprila 1. 1919. v našem mestu in v okolici silno razburjenje v vseh slojih na eni strani, na drugi pa ravno tako težko in nestrpno pričakovanje, kako se bo vse to izteklo. Zakaj Maribor še ni bil docela naš, dasi smo ga vojaško in prometno obvladali. Dokler je ostalo v mestnem in okoliškem šolstvu še vse pri starem, toliko časa nismo mogli s polno pravico govoriti o slovenskem, jugoslovanskem Mariboru in o absolutni varnosti slovenskega življa.

Nemško, naši narodnosti in državi neprijazno učiteljstvo, je imelo v rokah vso mladino. In po mladini so bili napravljene tesni stiki s starši takrat ne v vzgojnem, ampak pred vsem v političnem smislu. Šolska mladina je bil tisti barometer, ki je najbolj jasno odražal v tistih dneh vse važne dogodke, ki so se komaj umikali drug drugemu; toliko jih je bilo. In dokler mi nismo prevzeli šolstva, toliko časa nismo mogli govoriti o sigurnosti. Nasprotnikom pa smo z odlašanjem sami dajali upanje, da je konec vseh koncev še vedno mogoč kak preokret njim v prid. Zato ni bila mladina samo med štirimi šolskimi stenami pod njihovim za nas skrajno škodljivim vplivom, ampak je bila čisto dirigirana na ulico, kjer je pod nadzorstvom učiteljstva protestirala in demonstrirala proti naši novi se porajajoči državi. Šolska mladina naj bi rešila to, kar so igrali vojskovodje na bojnem in državniški na političnem polju v svoji nepojmljivi nadutosti, ošabnosti in kratkovidnosti!

Preobrat našega šolstva ni bil ne toliko lahek, niti ne tako enostaven, kakor si marsikdo misli danes po 10. letih. Zlasti osnovno in meščansko šolstvo je bilo izključno nemška domena tako v mestu, kakor v okolici. In ta velikanski aparat, ki je segel skoro v slednjo družino, nadomestiti z novim, ki bo vsaj tako, ako že ne bolje funkcioniral, ni

bila majhna stvar in se ni mogla zgoditi kar čez noč in brez vsakih pretresljajev. Zato je bilo potrebno mnogo podrobnega pripravnega dela. V tem je tudi vzrok, zakaj se je preobrat našega šolstva zavlekel notri do spomladi leta 1919, dasi je bil že v vseh drugih panogah javnopravnega življenja izvršen.

V okrilju Narodnega sveta in v sporazumu s takratno pokrajinsko upravo se je zbral ves obsejni statistični material in določilo učiteljstvo. Dne 26. marca so se odposlale učiteljske križem Slovenije iz Ljubljane uradne brzojavke, da se zgodi 1. aprila na lico mesta in prevzame posle. Učiteljstva je določenega dne res prišlo v Maribor lepo število, a davno ne vsi. Nekateri so bili zadržani vsled družinskih razmer, drugi se še niso mogli oprostiti vojaško-prostovoljske suknje, tretji so bili uradno zadržani drugod, no in četrtim — tudi takih je bilo nekaj — so se zdeli tisti burni dnevi v Mariboru in okolici življenjsko opasni. Povdariti je namreč treba, da je brzojavka prispela brez vsakega predhodnega obvestila.

Pokazalo pa se je, da 1. aprila še ne more pričeti naše učiteljstvo s poukom, ampak se je prevzel le inventar šol in uredilo to in ono. Tudi je bilo razburjenje med šolsko mladino in stariši tako veliko, da je bil vsak, uspešen pouk izključen. Zato se je s poukom prekinilo za teden dni. Potem pa se je pričelo sicer trdo, a neobhodno potrebno delo. In v čast in v ponos našega učiteljstva moramo priznati, da je bilo kos tej veliki zadači in jo je vršilo in izvršilo brez vseh večjih pretresljajev sebi v zadovoljenje, narodu in državi v prid.

Ob tej priliki ne moremo prezreti dveh imen, ki sta tesno spojeni s preobratom šolstva v našem mestu in sploh na naši severni mejli. To sta dr. Karel Verstovšek in dr. Leopold Poljanec. Pokojni Verstovšek je bil takrat poverjenik za prosveto pri pokrajinski upravi dr. Poljanec pa višji šolski nadzornik. Oba sta kot Mariborčana do dobra poznala prilike in razmere, ki so do tedaj vladale pri nas. Zato sta naše šolstvo že takoj ob preobratu postavila na trden temelj, ki se ni dal omajati od nikogar. Na njem se je mirno razvijalo in cvetelo skozi vseh 10 let.

O prevzemu šolstva v našem mestu in v okolici ter o njegovem nadaljnjem razvoju v minule desetletju izda naše učiteljstvo te dni posebno knjigo, v kateri bo vse to podrobno opisano. V soboto 6. aprila pa se bo vršil koncert slovenskega učiteljskega zbora.

grob, ker se bodo sicer olepševalna dela izvršila v smislu gori navedenega načrta. Na grobove, ki so se doslej vzdrževali, se seveda ta oglaš ne nanaša.

Izvoz jugoslovanskih vin na Češko-slovaško.

Po obvestilu, ki ga je prejela Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, je ministrstvo za kmetijstvo porazdelilo letošnji kontingent 110.000 hl vina v sodih za izvoz na Češkoslovaško po nižani carinski tarifi na posamezna vinorodna področja na sledeči način: na negotinsko področje 4.000 hl, na vršaško 30.000 hl, na sremsko 16.000 hl, na mostarsko 4.000 hl, na dalmatinsko 43.000 hl, na zagorsko 6.000 hl, na slovensko 7.000 hl. Od 10.000 hl vina v steklenicah pa pripade na področje Slovenije 7.000 hl, na mostarsko področje 1.500 hl ter na dalmatinsko področje 1.500 hl, na kar zbornica opozarja vse zainteresirane tvrdke.

Mladinska pravljica

»Kralj Debeluh in sinko Debelinko« je pravkar dospela. Cena bogato ilustrirani knjižici je Din 12, s poštnino 1 Din več. Doblj se v podružnici »Jutra« odnosno v knjižarni Tiskovne zadruge v Mariboru, Aleksandrova c. 13.

Avtobus Maribor—Ptuj

jutri, na Veliko nedeljo, ne vozi. Od ponedeljka, 1. aprila dalje vozi avtobus zopet normalno.

Mariborski in dnevni drobiž

Rođbinska drama u Košakih

Sinoči okrog 9. ure je bil rešilni oddelek telefonično pozvan pred kavarno Evropa. Kratko poročilo se je glasilo: »Mož in žena zabodena!« Rešilni avto je takoj odrinil na avizirani kraj.

Zgodilo se je namreč sledeče: 30 letni Oman Ludovik, viničar v Košakih, hišna št. 131, je očital svoji 20letni svakinji, da je prelahkoživa, opominjajoč jo, naj čuva svoj dober glas. To očitavanje je 20letno Marijo Junačko, ki je polna življenja, tako razburilo, da je segla po nožu. Napadla je svojega svaka Ludovika Omana ter mu zadala tri vbodljaje v hrbet; svojo sestro Alojzijo pa je zabodla v desno in levo roko. — Mlada napadalka se je poslužila noža v jezi radi tega, ker je neposredno pred svojim dejanjem dobila dve zaušnici od svojega svaka.

Oba ranjenca sta se iz Košakov (Lajtersperga) podala proti mestu ter sta se pred kavarno »Evropa« onesvestila. Prispeli rešilni avto je obe žrtvi tega dogodka odpeljal v bolnico. — Kakor naknadno izvemo, še niso mogli aretirati Marije Junačko, ker se je neznanokam skrila. Vendar bo slejkoprej prišla v roke pravice.

Nova pridobitev za Maribor.

Znani mariborski kirurg, primarij dr. Mirko Černič, je kupil od dedičev pokojnega dr. Franza parcelo na vogalu Krekove in Gosposke ulice, med gimnazijo in Sparowitzovo pralnico, kjer namerava še letos sezidati zgradbo, v kateri bo razen njegove ordinacije nastanjena tudi njegova privatna klinika z operacijsko sobo in drugimi pritliklinami. Načrt zgradbe, ki ga je izdelal mariborski arhitekt, inž. Jelenc, predvideva mesto strehe teraso z zračno in solnčno lego in vrh tega na južni strani park, ki bo tudi od severne strani popolnoma zaščiten ne samo od stavbe same, temveč tudi od gimnazije in še dela mestnega parka ter gričevja na severni strani. Ker niti v Mariboru niti v mariborski oblasti sploh ni prav nobenega zasebnega zdravstvenega zavoda, so bili dosedaj vsi, ki niso hoteli v bolnico, prisiljeni iskati pomoči v inozemstvu. Dr. Černičeva privatna klinika bo torej ne samo za naše mesto temveč tudi za mariborsko oblast velika pridobitev.

Kdo in kaj bodo gradili?

Mestni svet mariborski je dovolil, da zgradijo: Josip Draž enodružinsko stanovanjsko hišo, Franjo Klajnšek dvonadstropno stanovanjsko in trgovsko hišo na vogalu Glavnega trga in Židovske ulice, Ivan Kraner pritično stanovanjsko hišo, Ljudevit Vlahovič dvonadstropno stanovanjsko in trgovsko hišo na Aleksandrovi cesti 40, Josip Tement enonadstropno stanovanjsko hišo v Magdalenski 22, Ivan Zemljič drugo nadstropje hotela »Črni orel«, Ljudska Tiskarna prizidek, Hutter prizidek, Doctor in drug, tkalnica, prizidek, Ferdo Kočevar gospodarsko poslopje v Betnavski 3, Karl Spess pritično stanovanjsko hišo in gospodarsko poslopje v Belgrajski ulici 24.

Z železnice.

Upokojeni so poduradniki: Andrej Oblak v kurilnici; Simon Janžek, sprevodnik; Ivan Mirt, blokovni sluga; Ivan Terglec, blokovni sluga; Anton Črpanj, nadpremičar; Aleksander Ferik, progovni čuvaj; Štefan Rodošek, progovni čuvaj; Mihael Kanc, pisarniški sluga; Josip Gerlič, skupinovodja; vsi v Mariboru; nadpremičar Vinko Kralj v Čakovcu, kretnik Štefan Steinbacher na Pragerskem ter progovna čuvaja Ivan Beribak in Mihael Frank v Ptuj.

Župnijsko pri Sv. Petru

poleg Maribora prevzame z jutrišnjim dnem dosedanj stolni vikar mariborski g. Anton Tkavec.

Poštna hranilnica

uvede s 1. aprilom mednarodni virmanski promet z Dansko preko čekovnega zavoda v Kopenhagenu pod istimi pogoji, ki veljajo za ta promet z ostalimi državami. Podrobna pojasnila glede mednarodnega izlačilnega in virmanskega prometa daje brezplačno podružnica Poštne hranilnice v Ljubljani.

Velika noč v mariborskem gledališču.

Na veliko nedeljo popoldne zadnjikrat v sezoni ljubka opereta »Na cesarično povelje«, ki je jako primerna tudi za deco, ker ima zelo srčkane otroške scene. Istega dne zvečer letošnji nad vse zabavni operetni šlager »Adieu Mimi«. Na velikonočni ponedeljek divna Nedbalova opereta »Poljska kri«, da si jo lahko ogledajo tudi okoličani, a zvečer prvič po več letih izredno zabavna in fina burka »Charleyeva tet«, v kateri gostuje priljubljeni komik g. Daneš. — Za vse tri operetne predstave veljajo znižane cene in kuponi.

Ljudska univerza v Mariboru.

Drudi teden nas pričakujejo posebni užitki in sicer s predavanji znamenitega umetnostnega zgodovinarja Dr. I. Strzygowskega, univ. prof. na Dunaju. Slehernemu, ki je le enkrat slišal očarujočo dikcijo njegovih predavanj, ostanejo neizbrisno v spominu. V vsej veličini vstajajo geniji iz svojega tisočletnega sna in se vzbujajo v vsej pestrosti velike dobe umetnostnega ustvarjanja. Sedaj si je izbral posebno aktualne umetniške dobe, sredi katerih še živimo. Prvi večer, v sredo 3. aprila, ob 8. zvečer bo predaval o impresionizmu, na drugem večeru, v petek 5. aprila, ob 8. zvečer — pa o ruski sovjetski umetnosti. — Za predavanje o ruski sodobni umetnosti, je dal g. profesor nalašč za nas napraviti odgovarjajoče skioptične slike. Seveda je tudi prvo predavanje opremljeno z mnogimi lepimi skioptičnimi slikami.

Razne nezgode.

62 letni Jurij Dobnikar je včeraj popoldne tako nesrečno padel na Tržaški cesti, da je dobil močne kontuzije na levi bočni strani. — Z lestve je padel 19letni delavec Josip Forstnerič pri trvdri Bončina & drug v Mlinski ulici. Nalomi si je levo nogo v členku in stopalu. — Kap je zadela 52 letno gospo Hedvigo Hobacher. V vseh slučajih je intervenirala rešilna postaja, ki je prepeljala ponesrečence v bolnico.

Donski kozaki

smo še par dni v Veliki kavarni. Dnevno koncert.

Brez konkurence.

Trajno kodranje, vodna ondulacija, barvanje las. — Česalni salon Mareš, Gosposka 27.

Vporabljajte KOLINSKO CIKORIJO in prepričali se boste, da je to v resnici izvrsten pridatek za kavo. Vsem našim cenj. odjemalcem želimo prav vesele Velikonočne praznike! — Kolinska tovarna hranil d. d. Ljubljana.

Med prijateljcami.

»Svetujem Vam draga gospa, da vzamete za pranje perila SCHICHTov »RADION«. — Poglejte današnji oglaš!

Vodilni oglašni zavod »Publicitas« v Zagrebu

je izdal svoj novinski katalog za leto 1929. Isti je vsakomur brezplačno na razpolago.

Ure, zlatina na obroke brez poviška — Jiger, Maribor, Gosposka ulica 15. — IX

Ordinirati je začel v

Gosposki ulici šte. 23 v Mariboru, v hiši Spodnještajerske posojilnice zdravnik

Dr. Alfonz Wankmüller

Ordinacije ob delavnikih od 7. do 8. ure predp. in od 17. do 18. ure pop. Ob nedeljah in praznikih od 10. do pol 12. ure.

Kot noč in dan

je razlika, ako ne rabite raznih cenenih sredstev za pranje, ampak vzamete ŽENSKO HVALO in SCHICHTovo TERPENTINOVO MILO. — Poglejte naš današnji oglaš! — 536

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Nedelja, 31. marca ob 15. uri »Na cesarično povelje«. Znižane cene. Zadnji-krat. Kuponi. — Ob 20. uri »Adieu Mimi«. Znižane cene. Kuponi.

Ponedeljek, 1. aprila ob 15. uri »Poljska kri«. Znižane cene. Kuponi. — Ob 20. uri »Charleyeva tet«. Prvič. Gostovanje g. Daneša.

Vzdrževanje starega mestnega pokopališča v Mariboru.

Kakor znano, je svojčas občinski svet mariborski sklenil, da se obstoje starega mestnega pokopališča ob Strossmajerjevi ulici podaljša do 1. januarja 1940 ter je votiral znesek do Din 41.000 za popravilo pokopališkega obzidja ter za olepšanje notranjše pokopališča. Z delom se bo pričelo v kratkem in sicer se bo najprvo odstranilo grmovje, katero se je v teku let zelo razraslo po zapuščenih grobovih; ravnotako se bodo tudi vsi zapuščeni grobovi, ki so brez nagrobnih spomenikov, razgrnili in nasejali z novo travo. Da se pa ne bo nikomur, ki ima svojce na tem pokopališču, kratila pije-teta, se naprošajo vsi oni, ki žele grob svojcev ali prijateljev obdržati, da navedejo pri vodstvu mestnega pogrebne-ga zavoda v Mariboru točno uredmeten

ZVEČER za namakanje

ZJUTRAJ za izkuhanje

Schichtova

ŽENSKA HVALA pa je pranje gotovo!

TERPENTINOVNO MILO

Naši velikonočni „pasijoni“

REVOLUCIJA PO STANOVANJH. — KRIŽI IN TEŽAVE LETOŠNJE VELIKE NOČI. — ZADNJI V MESECU.

Maribor, 30. marca.

Da smo si takoj v začetku na jasni: V teh vrsticah ne bo govora o cerkvenem pasijonu, ki se bere veliki teden v cerkvi pri maši pred evangeliem. Pač pa o drugih in drugačnih »pasijonih«, ki so med nami silno razširjeni in se ponavljajo na veliko žalost in še večjo zadrego družinskih gospodarjev ravno o velikih praznikih, specijelno pa še o Veliki noči. O Veliki noči ima namreč prav sleherni človek svoj poseben »pasijon«. Naše dobre in ljube gospodinje in žene imajo — menda vse brez izjeme — ta »pasijon«, da ravno na veliki teden postavijo celo hišo na glavo. Takrat se prestavljajo, snajti, riba, umiva in pere vse premičnine in nepremičnine, bodisi v spalnici, sprejemnici, v kuhinji, v jedilnici, shrambi in kjerkoli je še kakšen skriven kotiček. To vam je dirndaja in letanja, jeze in nevolje, da bi človek res lahko skočil iz kože. Bog pa ne daj, da bi ti svoji ženki kaj ugovarjal ob takih prilikah, ko je v svojem elementu, pa naj bi bilo to v še tako izbranih besedah in celo morda v za tebe ponizujoči obliki! Takrat si v resnični nevarnosti, da jo izkupiš in še tebe postavi na glavo, pa te »prelufta«. Zato se izkušeni zakonski možje ob takih prilikah najraje umaknejo, pa gredo na kupico črnega piva ali pa na četrtinko vina, dasi nismo potrebni ne enega ne drugega. Pa kaj vsega človek ne žrtvuje za ljubi hišni mir in za dobro razpoloženje svoje ženke!

No, pa tak-le »pasijon«, dasi je nepričuten, se na vse zadnje še nekako prenese. Saj ni zvezan s posebnimi stroški; le precejšnja porcija potrpežljivosti je potrebna, na moški plati namreč. In končno res rodi prav prijetne posledice. V hiši zavladava ravno o praznikih lep božji mir in red ter zadovoljni obraz gospodinje. Tvoj stan je prijetno svež in žen gen ti diši, da je veselje.

So pa še drugi »pasijoni«, ki delajo občutnejšo preglavico, in katerim je čisto nemogoče zadostiti posebno še, če ima celo pratika tak »pasijon«, kakor n. pr. letos, da ti postavi Velikonoč na zadnjega v mesecu. Ženko ti prime kar naenkrat »pasijon«, da mora imeti nov klobuk, pa ravno za te praznike. Saj v stari »klafeti« ne more več na cesto, dasi si ti uverjen, da je še čisto lepa in bi ne bila radi nje po straži — aretirana in ne bi nastal v Mariboru radi tega niti najmanjši potres ter bi se tudi mesto še ne podrlo. Pa kaj hočeš, ljuba duša! Zadostiti moraš takemu »pasijonu«, pa čeprav kremžiš obraz in ostane ženka pri modistki dolžna.

Pri drugih se »pasijoni« pa še hujši. Prime jih, da morajo imeti za praznike ne samo nov klobuk, ampak tudi novo obleko in čevlje, ker drugače se ne morejo pokazati pri »gostovanju«. Ta »pasijon« je silno razširjen po deželi, kjer kmetiška dekleta — pa tudi žene — kar tekmujejo med seboj, katera bo bolj lepa in nova. Velikonočne procesije so po deželi zelo dolge, a prave molitve po njih med mlajšim svetom stori bo malo, ker se oči mladih pasejo po množici in mislijo na vse kaj drugega,

kar je navadno daleč od pobožnosti. Pa kaj se hoče. To je že davna tradicija, ki bo ostala še stoletja ukoreninjena tudi med našim ljudstvom. Če že drugega ne zmore, vsaj robec na glavi mora biti za Velikonoč nov pa židan — seveda.

Da ne bi kdo mene dolžil, da imam »pasijon« samo na ženski svet, moram takoj povedati, da v tem oziru možki nismo prav nič boljši od žensk. Tudi mi imamo svoje »pasijone«. Ako že ne preje, tik pred prazniki pridemo na to, da tudi naša »klafeta« več ne velja. Treba je torej novega pokrivala. Suknja se nam ravno te dni naenkrat zazdi nekam oguljena, čevlji obrabljeni in pošvedrani. Če pa že nikakor ne moremo zadostiti takim »pasijonom«, ki stanejo danes zlasti za moškega že malo premoženje, se pa moramo zadovoljiti vsaj z novo ovratnico, četudi te male novosti pri nas niko ne opazi. Na deželi so »pasijoni« med fanti še mnogo bolj razviti nego v mestu. Tam si fantje in dekleta kar konkurirajo, ko hodijo k velikonočnim pobožnostim. Sobota in nedelja sta predvsem namenjena medsebojnemu razkazovanju. Veliki ponedeljek pa morajo zahreščati harmonike in zapiskati klarinet. Piti, vriskati in plesati se mora, drugače ni prave Velike noči. Ako pa hoče biti resničen praznik in polna kupa veselja, imajo po nekaterih krajih »pasijon«, da teče ta dan tudi kri.

Po naših krajih je vladal za velikonočne praznike prav nevaren »pasijon« — streljanja do prav zadnjih let. Za Veliko noč so naši griči in doline odmevali od pokanja topičev in možnarjev, kakor v svetovni vojni pri bobnečem ognju. In že med prazniki so se naše bolnišnice napolnile z ranjenci: temu je odneslo prste, drugemu roko, tretji je oslepel, marsikateri pa se je kar med pokanjem preselil v večnost.

Ta svojevrstni »pasijon« pa so oblasti že precej omejile in bo s časoma menda res zamrl med nami. Od odraslih je prešel na mladino, ki ti poka s pomočjo pločevinastih škatelj in karbida tako odlično, da prav malo zaostaja za možnarji, in da imaš tega veselja kmalu polna ušesa.

Naša deca ima te praznike svoje posebne »pasijone«, ki ji nudijo mnogo resničnega in nedolžnega veselja. V malih nebesih se počuti, ako se more pokazati z novo obleko, novim klobukom ali čevljički. Že meseca se malčki naslanjajo na tem, da dobe za Veliko noč. Potem si deli pisanke ali pirhe, privošči žegna, potic in drugih dobrot toliko, kolikor more prenesti ubogi želodeček.

Še marsikaj bi se moglo povedati o prav zanimivih »pasijonih« človeške družbe. A ker ne maram, da bi komu moj »pasijon« postal predolg kakor oni v cerkvi, zato končam, ker imam »pasijon« na velikonočni žegen. Naj bi dobro teknil vam in meni!

Že ve, zakaj.

— Želim prav dober tek, pripomni krčmaru gostu.
— Vem, da bi vam to-le ugajalo pri teh vaših cenah...

Borba za ekonomsko osamosvojitve transilvanskih Romunov

PROTIŽIDOVSKI IZGREDI. — NEZNOSNO STANJE TRANSILVANSKIH ROMUNSKIH KMETOV.

Gotovo so tudi naši slovenski javnosti še v spominu krvavi izgredi romunskih visokošolcev proti židom. Predlansko leto je pretila Romuniji, posebno pa Transilvaniji, pravcata revolucija, ki je imela svoj izvor v kategorični zahtevi po odstranitvi židovskega oduševstva.

Marsikdo, ki ne ve, za kaj gre, ne more razumeti nečloveške borbe, ki se bi je že od svetovne vojne sem proti židom v Romuniji, v prvi vrsti pa baš v Transilvaniji. Nam, ki živimo v popolnoma drugih razmerah, bi se utegnilo zdeti, da je ta borba zgolj verskega ali celo nacionalnega izvora, in vendar nima z vsem tem prav nikakršnega opravka. Borba proti židom v Transilvaniji je izključno gospodarskega in socialnega značaja; kako je upravičena in potrebna, pa hočem dokazati iz razmer, katere sem imel svoječasno priliko doživeti in na lastne oči spoznati.

Veliki socialni in nacionalni prevrati l. 1848. in 1866., ki so dokaj spremenili lice sedanjih avstrijskih kronovin, se Transilvanije, ki je bila samo nekakšna madžarska kolonija, niso dotaknili. V Transilvaniji se je čas ustavil, in kakor je bilo pri nas za časa kmečkih puntov, tako je bilo tam še l. 1918. in je deloma še dandanes, kljub romunski agrarni reformi, ki je žal ostala skoro le na papirju. Gozdovi, polja, hiše, skratka vsa zemlja, vse je bilo in je deloma še v lasti graščakov, skoro izključno le madžarskih aristokratov. Kmetje z lastno hišo in zemljo so bili malone nepoznani; vsi so bili le sužnji graščakov in židov. Romunsko ljudstvo je bilo v istem, samo še slabšem položaju, kakor so naši viničarji.

Kako obupno žalostno je bilo to stanje, se da najlepše predočiti z opisom romunske vasi Varea v gorenji dolini reke Moriša, v kateri sem sam dalj časa živel. Varea šteje do 300 hiš, ki so razen cerkve, šole, dveh židovskih hiš, župnišča in graščine grofa Telekyja, vse iz lesa in gline ter s slamo krite. Vse te hiše, razen omenjenih, so last graščine, istotako je pa last graščine tudi vsa zemlja. Vaščani so samo najemniki in tlačani, ki morajo brezplačno obdelovati graščinska polja in dajati desetino tudi še od onega, kar pridelajo na njivah, ki so jim dodeljene za osebno prehrano. Poleg te desetine morajo pa dajati enako tudi še cerkvi, oziroma župnišču.

Ze to stanje samo na sebi je za naše pojme neznosno, toda vse bi še bilo, ko bi ne bilo še nekega faktorja, ki je za tamošnje ljudstvo največja nesreča — ta faktor so židje. Ko pride romunski kmet spomladi v vas, kjer dobi od graščaka hišo in polje, je brez živeža in brez sredstev, zato mu ne preostane drugega, kakor da gre k židu, — ker drugih trgovcev v Transilvaniji skoro sploh ni — in vzame pri njem vse, kar rabi za sebe in za svojo družino. Ker vse leto ne vidi denarja, mora jemati pri židu na upanje in na kredit, se v nedeljo pri židu tudi zabava: pije palinko, alaš in druge take pijače. Žid piše

tako vse leto in ko spravi kmet svoje pridejke in odda graščaku in župnišču desetino, mu žid vzame do zadnjega snopa žita, do zadnjega krompirja in fljola, vse, kar mu je ostalo. Tako stoji po vseletnem trudu po žetvi prav tako gol, kakor je prišel; in žid zopet — piše. Svoje lastne pridejke, katere mu je žid vzel, mora od njega zopet kupovati, in ker je navadno nepismen, mu jih žid zaračuna kakor se njemu zdi in tako, da mu naslednje leto zopet vse vzame. Tako je živel v Varei 300 romunskih rodbin samo od milosti žida. Kakor tam, je pa bilo in je v glavnem tudi še danes v vsej Transilvaniji.

Po vsem tem je odpor proti židom popolnoma razumljiv, razumljivi so vedno znova se ponavljajoči izgredi in razumljivo je končno tudi to, da je sedaj sklenila bucareštanska vlada, da reši to vprašanje in osvobodi transilvanskega kmeta neznosnega židovskega izžemanja. Kako pa bo to storila, še ni docela jasno, ker imajo židje silovito oporo v mednarodnem židovskem kapitalu, od katerega je pa kakor vsaka druga — odvisna tudi romunska vlada.

Kludsky krsti leviče

Po svojem lanskem obisku v Mariboru je vodila »turneja« veliko cirkusko podjetje Kludsky v Italijo, kjer je prežimila mnogoštevilna družina zverj in drugih živali pod toplejšim podnebjem. Te dni so imeli lastnik in uslužbenec cirkusa v Milanu znamenito slavo; krst četvero mladih levčkov. Po neki stari navadi se ob takem krstu zažgejo ob navzočnosti vsega občaja kremplji in zobje, ki jih spravljajo od kakega preminulega leva, in še več drugih podobnih stvari, ki utegnejo napraviti človeku kako škodo. Ravnatelj izgovarja pri tem neko posebno formulo. Če gledajo pri tem obredu mlade živali v ogenj, pomeni to srečo za lastnika. Če pa se ozirajo proč, je zanj boljše, da jih proda čim prej. Topot so se leviči naravnost zagledali v svetel plamen in niso trenili z očmi proč. Ravnatelju Kludskyju in vsem nastavljenecem cirkusa je napravilo to seveda obilo veselja. Levčekom so dali imena Bagutta, Milano, Roma in Florenza, nakar so masno pogostili nje in njihove srečne roditelje. Velika pojedina cirkuskih uslužbencev je zaključila to zanimivo prireditev.

Zavarovalnica za tatove.

Proti vsem mogočim in nemogočim stvarim in dogodkom se moreš zavarovati v Ameriki — celo proti riziku, da te vtaknejo kedaj v zapor. V Združenih državah vzdržujejo poklicni tatovi in vlomilci posebno zavarovalno družbo, ki podpira svoje člane in »somišljenike«, če jih zatoti kedaj smola, da padejo v policijske zanke. Družba preskrbi takim »nesrečnežem« za časa zapore boljše hrano in jim naroči na svoje stroške tega ali onega znamenitega zagovornika. Ko pa služi obsojenec prisojeno mu kazen, dobivajo podporo svoji kaznenca.

„Kmečka šola“ na Kozjaku

KULTURNI IN GOSPODARSKI PROBLEM NA REMŠNIKU. — SLABE KRAJEVNE RAZMERE. — ŠOLA — LJUDSKO BREME. — GOSPODARSKA KRIZA IN ŠOLA. — OSNOVNA ŠOLA V ZNAMENJU ŽIVLJENSKIH POTREB. — NADALJEVALNA ŠOLA IN LJUDSTVO. — LED PREBIT!

V »Popotniku« opisuje učitelj g. Jurančič iz Remšnika pri Marenbergu, kako je ustvaril v kulturno in gospodarsko zaostalem kraju na Kozjaku »kmečko šolo«, ki bi osvobodila ljudske sile. Razprava je tudi za širšo javnost aktualna, saj je dandanes problem narodne prosvete celo na visokih državnih in mestnih pomaknjen v ospredje.

G. Jurančič je problem kulturnega in gospodarskega podviga naših kmečkih plasti zagrabil s povsem drugega vidika: ljudske skrbi in težave so tvorile izhodišče velikopotezno zasnovanemu in originalnemu zamisleku, ki prekaša po svoji globini nebrojne druge poizkuse, da prekvasi našo kmečko šolodraslo mladino. G. učitelj pravi:

»Pazno sem motril kraj in njega prebivalstvo, da bi slišal najtajnejši utrip ljudskih skrbi...«

Povsod sem naletel na pogovor o slabosti rentabilnosti zemlje, o posekanih gozdovih, o nereelni lesni trgovini, o denarni stiski, ki sili ljudstvo, da mora za nakup obleke, orodja, za popravo doma in plačevanje davkov najemati posojila. Dobil sem vtis, da ljudstvo sluti gospodarski polom, ko se vprašuje: »Kaj bo takrat, ko bodo padla zadnja drevesa?«

Slabim gospodarskim prilikam se pridružujejo obupne socialne, higijske in zdravstvene prilike, alkoholizem, vraže in analfabetizem.

Šolski obisk je znašal 34%. Prebivalstvo se je opravičevalo, da rabi deco za delo. Spoznal sem, da ima ljudstvo interes samo na delu in njega produktih, od katerih živi. Vsled kazni je končno deca vendar prišla v šolo, obisk se je zvišal na 65—75%. Dece pa ni prignala v šolo ukaželnost, ampak razjarjeni starši, ki so bili kaznovani.

Ljudstvu je šola breme. Iz zakaj breme? Ali zato, ker ga teže nenormalne krajevne razmere, ali pa je kriva šola sama. Življenskih prilik učitelj ne more spremeniti, pač pa lahko prilagodi svojo šolo življenskim prilikam. Veter se ne prilagaja klopotcu, ampak klopotec mora biti vrezan tako, da se veter upira vanj in ga žene.

Gospodarska kriza zadeva ljudstvo najbolj v živo. Zemljedelstvo izčrpa skoraj vse ljudske sile, a je vsled gorske lege kraja konzervativno in nerenetabilno; živinoreja je pasivna; oboje krije le majhen del življenskih potreb.

V pradiobi se je ob trdem delu in živem interesu na izboljšanju življenja človeku razvijal razum, podjetnost in sposobnost shvatanja. Sklenil sem, da ubrem isto pot k cilju.

Oficijelni učni načrt, v katerem ni duha ne sluha o gornjem, sem dal ad acta, vzal pa sem drugega, to je celokupno ljudsko življenje svojega kraja. Snovi nam ni manjkalo skozi vse leto.

Tako smo govorili o gozdarstvu in zemljedelstvu v kraju, v Sloveniji, v naših in tujih državah, o zemljedelski tehnologiji, o biologiji rastlin, živali, o zemlji; delali smo poizkuse, da smo izsledili razne naravne zakone, opazovali naravo, govorili o lesni trgovini, o zvezah s tujimi kraji potom lesa, o kulturnem razvoju človeka, o njegovi higijeni, zdravstvu in socialnih prilikah. Naobraževali smo se v jeziku, petju, urili smo se v raznih spretnostih, kakor — hitro računanje v lesni trgovini, hitro in lepo pisanje itd. Kratko, 12—14-letna deca se je izživljala v krajevnih težnjah in interesih.

Odpor napram šoli sem odbil. Obisk je rasel tudi brez nasilnih sredstev.

Da sem pravilno preuredil šolsko delo, o tem so me prepričali starši in drugi odrasli. Prinašali so podatke o lesu, ki sem jim z deco izračunaval kubaturo; drugi so me naprosili, da jih naučim izračunavati les, snažiti, saditi in cepiti dreve; tretji so prihajali, ter si prepisovali v šoli kubične tabele.

Sama od sebe je vstala potreba, urediti **ti pouk za odrasle**, to je ustanoviti kmečko-nadaljevalno šolo, ali »kmečko šolo«, kakor jo je imenovalo ljudstvo. Prijavilo se je 37 fantov in mož v starosti

od 15—33 let, ki so obiskovali šolo od 13. novembra 1927. do 1. aprila 1928.

Pri prvem sestanku so soglasno izjavili, da hočejo izračunavati les. Do božiča smo samo računali, vsak teden po 8 ur. Sami so tako hoteli, pred sabo so imeli jasen cilj, otestiti se izkoriščanja v lesni trgovini.

O božiču so že izračunavali vse vrste lesa. Fantje so pri tem odkrili veliko razliko v cenah pri okroglem lesu in rezanem lesu in obenem vrednost vodne žage. Čudili so se velikim zneskom, ki jih izgubi kmet, ker prodaja okrogel les, mesto, da bi rezal sam. Kako temu odpomoči? Vsak kmet naj ima svojo žago. To pa se ne da urediti, ker ni vodne sile in ker kmet nima toliko lesa, da bi se mu izplačala. Zato bi si naj več kmetov omislilo skupno žago. Tako smo prišli na pogovor o združništvu žag, na združno trgovino in na nakup življenskih potrebščin v zadrugah.

Za vzgled sem jim stavil moderno kmetško združništvo Danske, Nizozemske in Švice. Premotri smo celokupno gospodarsko življenje domače občine in snovali načrte, kako bi se dalo preurediti v združno gospodarstvo v splošno dobrobit tukajšnjega človeka.

Kakšne so prednosti zadrug? Zadruga organizira produkcijo in konzum, izboljšuje produktivna sredstva, viša produkcijo in vzgaja, združuje k solidarnosti: »V slogi je moč!« Zadrugarji se čutijo kot neko občestvo, pomagajo si pri vožnji lesa, popravljajo skupno ceste in s tesnim medsebojnim stikom izločijo povsod tretji element, ki bi se v svrhu posredovanja pri menjavanju robe vrnil med nje in podražil izdelek.

Govorili smo o združnih denarnih zavodih po deželi ter ugotovili, da so res rešili že marsikatero posestvo. Ljudje, ki imajo odvišen denar, ga vlagajo in drugi, ki ga potrebujejo, si ga izposojajo. Tako si gotov okoliš sam pomaga. Pa to ni vse. Velike vsote tega združnega denarja obleže v hranilnicah. Te ga pošiljajo v mesta v razne centralne denarne zavode, pri katerih imajo razna trgovska in gospodarska podjetja odprte račune; tako odirajo kmeta z njegovim lastnim denarjem. Odvišen kapital, ki je naložen po podeželskih hranilnicah, naj bi postal obratni kapital krajevnih zadrug, katere edino stremijo za splošnim izboljšanjem celokupnih razmer v ravno istem okolišu.

Razglabljanja so privedla nova vprašanja o kmetški samopomoči o priliki smrtnih slučajev, ob času prevžitka ter v vseh nezgodah pri gospodarstvu. Spoznali smo prednosti zavarovanja v kmetški samopomoči pred onim pri bančnih podjetjih.

Nato smo prešli na razne gospodarske panoge, kakor gozdarstvo, poljedelstvo, travništvo, pašništvo, živinorejo in sadjarstvo.

V razgovoru o gospodarskih panogah sem takoj uvidel, da je formalni pouk mrtev, ker temeljite reforme izboljšanja produktivskih sredstev zahtevajo tako velikih gmotnih sredstev, ki jih trenutno le malokdo zmora. Pri kalkulaciji se ljudstvo drži principa: »Bolje drži, nego lovja.«

Zato sem se pri navajanju k izboljšanju raznih gospodarskih panog omejil na dela, ki jih mora kmet izvesti brez izdatnih gmotnih žrtv.

Ko smo govorili o izboljšanju zemlje z gnojenjem, sem nekaj fantov pridobil, da so skupali gnojnične jame. Drugi so si strebili pašnike, obraščene z resjem, trnjem in grmovjem. Tretji so zopet zasadili pašnike in travnike s sadnim drevjem in precepili divjake z žlahtnimi vrstami. Obenem smo organizirali petnajst malih drevesnic.

Da so si fantje razširili obzorje, smo napravili poučni izlet v Maribor, ki se ga je udeležilo okoli petdeset mož in fantov. Ogledali smo si kmetijsko šolo, mlekarino, klavnico in hladilnico, umetni mlin, tovarno testenin in mila, tiskarno, muzej in razne druge javne naprave. Ob tej priliki sem jim povsod opo-

zarjal na smotrenost izrabe materiala, razdelitev časa, zaposlitev pogonskih in fizičnih sil.

Tu so spoznali, kako dela delavstvo za obči dobrobit človeštva. Tudi mi delamo za druge: sekamo les in ga pošiljamo v tuje kraje. A čeprav vse produciramo in vsi konzumiramo, smo si vendar tuji, zagrizeni vsak v svoje delo, svoj izdelek in tako bo vse dotlej, dokler si človek ne uredi združnega gospodarstva.

Na kratko sem opisal glavno smer, v kateri se je kretala »kmečka šola« na Remšniku. Nisem imel namena, podati teme, ki sem jih obravnaval, ker iste niso bistvene, bistven — je duh, ki je vodil delo. Krajevni gospodarski interesi so razgibali mladino, da so vzliubili šolo. Postala jim je verna svetovalka v vsem gospodarskem delu.

Spoznal sem, da je kmečko-nadaljevalna šola na deželi prav tako potrebna, kakor je potrebna osnovna šola. Izobraževalno delo more koreniniti v krajevnih razmerah in spremljati kmetško ljudstvo iz dečjih let v zrelo dobo.

Kaj misli marsikateri sin o svojem očetu

Ko je star 8 let: Moj oče je jako pameten, on vse ve.

14 let: Moj oče vendar ni tako pameten, kakor sem mislil; on ne ve vsega.

18 let: Moj oče ve pravzaprav malo; jaz vem veliko več.

22 let: Moj oče ne razume navedenega časa, ne morem se z njim strinjati; on ni na višku.

30 let: Večkrat se vprašam, če nima oče vendar v marsičem prav.

40 let: Moj oče je pravzaprav pameten; ponajveč mu moram pritrditi.

50 let: Sedaj razumem očeta popolnoma; on ima svojo stališče in ne osupne nad vsako novotarijo. Ima preizkušena načela, ki se jih trdno drži.

Pokončni grobovi

Neki Anglež je prišel na originalno misel, da bi se trupla pokojnikov ne polagala leže v grobove, kakor je povsod v navadi, temveč vertikalno, s čimer bi se mnogo prihranilo na prostoru in prištedilo na denarju. Vsaka ideja pa postane popularna z zgledi v praksi, na kar štedljivi Anglež ni pozabil. Na pokopališču v Londonu si je kupil le pol kvadratnega metra sveta in v oporoki zabeležil, da ga pokopljejo v navpični legi. Tako bodo postala pokopališča manjša in grobovi cenejši. — Stojišča so torej tudi po smrti cenejša.

O ženski lepoti

Pariz razpravlja zopet o novem vprašanju in živahno polemizira o ženski lepoti. Mnogi trdijo, da so Afričanke lepše in zanimivejše od Evropejk in Amerikank, drugi pa se zopet ogrevajo za lepoto in ljubkost pripadnic žoltega plemena. Afrika in Azija sta torej podvezli resno ofenzivo na polju ženske lepote. Bele lepote pa se morajo vedno bolj boriti proti črno-žolti nevarnosti, ki jim z uspešno konkurenco kvari račune.

Človek lahko umrje star pri 30. letih in lahko živi mlad pri 80. letih.

Kdor se hrani s ponosom in oholostjo, ima gotovo dovolj hrane in je lahko vedno sit.

Blaženi so pacifisti. Nikdar se ne bodo mogli pritožiti, da jim primanjkuje dela.

Kaj je diplomacija? — Spretnost brez prepira in pretepa pridobiti ono, do česar nimaš pravice.

Mnogi se poročajo tajno, toda kadar slišijo poroki ločitev, zve ve svet.

Glasbeni rekord

Leta 1927. je berlinski pianist Edvard Kemp igral na glasovirju neprestano 75 ur in postavil vztrajnostni svetovni rekord. Z Dunaja pa prihajajo poročila, da se je pianist Sedovsky odločil, da izboljša rekordni čas in se nadeja, da bo potolkel slovitega Kempa. Novinarjem je dunajski konkurent izjavil, da trenira že dve leti in da je v dveh poizkusih potolkel berlinskega rekorderja. Igral je 76 ur in 30 minut. Ker se je za tekmovalje temeljito pripravil, bo svoj javni nastop pričel že v prihodnjih dneh.

Usodo angleške politike kujejo ženske

Angleška ustava priznava vsaki polnoletni Britanki volilno pravico. Statistično pa je ugotovljeno, da so ženski volilci številnejši od moških. V volilnih imenikih je vpisanih 14.500.000 žensk in 12.500.000 moških volilcev. Torej odločajo usodo Baldwinove, Lloyd Georgesove in Macdonaldove politike v prvi vrsti žene. To je tudi razlog, da se vodilne stranke v toliki meri potegujejo za ženske pravice, kajti 30. maj, dan volitev v angleški parlament, ni daleč.

Pisano mesto

V norveški prestolici Oslu so gradbeniki uvedli novo modo, modo pisanih hiš. Mesto da bi hiše belili ali barvali z eno barvo, jih barvajo poljubno. Prvo nadstropje zeleno, drugo rumeno, tretje rdeče itd., tako da je vse mesto prijetno pisano in blišči ob solčnih dneh v pestri bujnosti najrazličnejših barv. Ulice so prijaznejše in vplivajo ugodno na razpoloženje meščanov, zlasti pa tujcev. Enobarvna monotonost je v Oslu popolnoma izginila.

Največji časopis

Največji časopis bo pričel izhajati v Mehiki. Predsednik republike je izdal ukaz, da imajo ministrstva tiskati časopis v velikosti 16 kvadratnih metrov z velikimi črkami, ki bodo čitljive tudi na večje razdalje. Časopis bodo prilepljali v vseh državnih uradih in tudi na ulicah. Razpravljali pa bo o aktualnostih iz zdravstva, sporta, umetnosti, znanosti, literature, tehnike itd.

Bojevitá tašča

V francoskem mestu Compiègne se je pred dnevi zagovarjala pred sodniki 45-letna dama, ker je pretepla svojega zeta. Na vprašanje sodnika, čemu je pretepala moža svoje hčerke, je tašča samozavestno odgovorila: »Mar nimam pravice? Saj je vendar moj zet!« — Toda njen zagovor ni zalegal in odločna utemeljitev ni opravičila njenega dejanja. Sodišče jo je obsodilo na 50 fran kov globe, ki jih je bojevitá tašča morala izplačati svojemu zetu. — »Svet so je postavil na glavo,« — je vzkliznila tašča, ko so ji prečitali razsodbo, kajti nikakor ni mogla razumeti, da bi ji sodišče moglo odreči pravico do pretepanja svojega zeta.

— No, mamka, kaj bo dobrega? Mogoče postrežem z lepo in močno obleko za vas in še s svilenó ruto za vašo zalo hčerko? V tem slučaju tudi jaz ne bom smolnatih rok; dodam vam brezplačno tucat šivank, tucat gumbov in še, kaj bi še?

— In nemara še pol metra jezika...

Med ženami

— Moj mož je silno razburjen, ker sem si želela za rojstni dan svilenó novo obleko!

— Moj je pa čisto drugačen! Ko sem hotela imeti ob enaki priliki novo obleko, ni rekel nič besedice!

— No, si jo potem dobila?

— A, kaj še...!

Drugače je misliti!

— No, kaj pa še kaj ti, baraba Cifuli?

— Prvega prihodnjega meseca odprem trgovino!

— Tako? S čim pa, morda z mešaním blagom?

— Kaj še! Z vetrihom!

Magični kvadrati

Srednjeveške vraže — srednjeveška iznajdljivost.

V temnem tisočletju, ki ga imenuje zgodovina srednji vek in ki ga označuje nevednost, verski zelotizem in misticizem, se odlikujejo posamezne osebnosti, veljani v učenosti in umetnosti kakor posamezne palme v sivi puščini in ga delajo na ta način manj strašnega in obupnega. Toda tudi ti morajo se niso mogli popolnoma oprostiti duha tistih časov in njihova dela so marsikdaj na pol zastrta s kopreno misticizma in je le čudno, da so tudi take osebnosti tratile ogromno svojih dni z iskanjem skrivnostnih kabalističnih znamenj in likov ter polagali vanje veliko važnosti. Še bolj zaverovana v take duševne proizvode, kakor so bili njih iznajditelji sami, je bila seveda nerazodna in vseh vraž polna ljudska masa, ki je videla v njih Boga in hudiča in jih smatrala za univerzalno sredstvo proti vsemu in vsakršnemu zlu.

Tak vemož je bil vsekakor v 13. stoletju živeči dominikanec in poznejši škof Albertus Magnus, ki je bil teolog, filozof, botanik, fizik, kemik in alkimist, z eno besedo: veleoprnik v eni osebi. Ta je duševni oče sledečega magičnega kvadrata:

S a t o r
a r e p o
t e n e t
o p e r a
r o t a s

Posamezne latinske besede značijo: Sator — sejalec, povzročitelj, roditelj; arepo — glagol, ki pomeni prilezem, priplazim se; tenet — tretja oseba ednine glagola teneo, drži; opera — delo, trud; rotas — 4. sklon množine samostalnika rota, kolesa ali valje. Naj se te besede še tako sestavijo na vse mogoče načine, stavka s katerokoli vsebino ni mogoče najti, kvečjemu, da si mislimo, da predstavlja druga beseda, arepo, lastno ime; v tem slučaju bi se stavek, še vedno temne vsebine, v slovenščini glasil: Sejalec Arepo trudoma zadržuje kolesa. Ima ta magični kvadrat svojo posebnost: iste besede čitaš od leve na desno, od desne na levo v nasprotnem redu, od zgoraj dol in od spodaj gor v nasprotnem redu. Ta posebnost magičnega kvadrata je zadostovala, da ga je smatralo preprosto ljudstvo za talisman in ga uporabljalo na vse mogoče načine. Nekaj primerov: človeka ali rastline ali ži-

vine se je polotila bolezen. Napisali so magični kvadrat na kosček papirja, ga skuhali v vodi ali v kak drugi tekočini in jo dali piti človeku ali živali, ali pa so bolno rastlino polili z njo. Takoj je bilo vse zdravo. Hudiča so klicali s tistimi peterimi besedami, ga na isti način izganjali z njimi iz vseh živih bitij, z njimi so coprnice jemali moč, vzbujali in izsiljevali ljubezen itd. Z eno besedo, magični kvadrat je bil univerzalno sredstvo za vse in proti vsemu in je deloval seveda, po naše rečeno, ednolepotom sugestije in autosugestije.

Ne le veliki slikar, ampak tudi globok mislec in matematik je bil slavni Albrecht Dürer, čegar štiristoletnico smrti so praznovali po vsem svetu ravno lani. Na eni sliki (Melanholija), o kateri se je napisalo nad dvesto kritičnih knjig in ki predstavlja nerazumljivo kompozicijo, se nahaja tudi magični kvadrat, ki je izražen v številkah in je sledeči:

16	3	2	13
5	10	11	8
9	6	7	12
4	15	14	1

Seštevaj številke od leve na desno, ali od spodaj navzgor, pa dobiš povsod vsoto 34. Seštej številke počez (po diagonalni) od 16 do 1 ali od 4 do 13, dobiš za vsoto 34. Številke v kotih (16, 13, 3, 1) dajo vsoto 34. Razdeli kvadrat v štiri male kvadrate, pa je vsota vsakega zopet 34 in je ista vsota pri srednjem majem kvadratu (10, 11, 6, 7). Nadaljni štirje kvadrati (16, 2, 9, 7, oziroma 3, 6, 13, in 12 itd.) dajo vsoto 34, kakor tudi dva pravokotnika 3, 2, 15, 14 in 5, 8, 9, 12. Ravno isto je pri paralelogramih (16, 2, 15, 1 itd.). Sličnih kombinacij, ki so v magičnem kvadratu možne in ki vse dajo za vsoto 34 je vrh tega še vse polno.

Oba navedena magična kvadrata predstavljata vsekakor duhovito duševno igro, čije sestavitve je stala njuna duševna očeta brezdvomno ogromno časa in truda. Zanimivo bi bilo, da bi današnji mojstri v sestavljanju križank oz. matematiki in kombinatorji sestavili tretji magični kvadrat, ki bi se po svoji vrednosti mogel pridružiti obema omenjenima.

Prospeta

Ilka Vašte-Burgarjeva:

Umirujoče duše

(Zgodovinski roman iz baročne Ljubljane. Broširana knjiga Din 52, v orig. vezavi Din 62, poštnina Din 2.)

Koncem 17. in v prvi polovici 18. stoletja je doživljala Ljubljana zlato dobo svojega umetniškega udejstvovanja. »Zdi se mi, kakor da se prebujamo iz dolgoletnega spanja, kakor da bi nam vstajala nova doba, pravzaprav kakor da že stojim sredi nove dobe in se bližamo njenemu višku.« Take je je povečeval človek misel na razkošni veselici l. 1702. ustanovljene ljubljanske akademije glasbenikov ter radostno zri na meščane, kako se dvigajo v sijaju in tekmujejo z najbogatejšimi plemenitimi. Večina krasnih novih pošlopj čaka le še poslednje roke pravega umetnika, ki jim ustvari lepoto, in končno je prišel tudi ta: Francesco Robba. »Odkar je on nastopil v moji delavnici dleto, mi je roka utrpila. Zdelo bi se mi sramotno, da bi poleg tega genija še kdaj dvignil kladivo razen, kadar mu sekam temelj, podstavek za njegove umetnine.« S spoznanjem »umiranja« svoje umetniške »duše« se je stvaritelj semeniškega pertala poklonil nesmrtnemu geniju Robbovemu. Vso to zanimivo, a nam modernim tako daleč odmaknjeno dobo ljubljanskega življenja s svojimi navadami in razvadami, slabostmi in veličino, nam je pisateljica predstavila v vseh podrobnostih, ki se kakor pisani kamenčki združujejo v lepo zaokrožen mozaik. Iz bogate vsebine, podane v 12 poglavjih, označenih s pomembnimi letnicami

od 1702—1756. se dvigata zlasti dva motiva: umetniško delovanje časti in denarja želnega Robbe, ki mora vse svoje večje umetniške uspehe dosledno poplačati z nesrečami v lastni rodbini. ter tragična ljubezen slikarja Mencingerja do Robbove žene Zike: oba pa spaja simpatični zvonar Gašpar Franchi s svojim zlatim srcem. Med plastično podanimi opisi naj omenimo le veselico na Ljubljanci, kapucinsko procesijo na velikonočni petek, slavnostni sprejem treh »odrešencev«, ki so jih ponoči ugrabi vojski med novake, ter požar v Kraju. Z veliko ljubeznijo in z obsežnim znanjem napisano delo bo našlo med občinstvom brezdvomno mnogo hvaležnih čitateljev.

Knjiga se dobi v knjigarni Tiskovne zadruge v Mariboru, Aleksandrova cesta 13.

Tolmač k novemu kazenskemu zakoniku

S 1. januarjem 1930 stopi v veljavo nov kazenski zakonik, ki bo enoten za vso državo. Zasnovan je na drugih temeljih nego sedaj veljavni. Kazensko pravo se ne bo več udeleževalo kot povračevanje zla storjenega zločina z zločinom, ki naj ga zato pretrpi zločinec. Nov zakonik preveva duh modernih kriminalistov, da naj se človeška družba obvaruje pred slabimi nagetimi zločincev, obenem pa naj se zločinec popravi in privede na pot poštenja in pravičnosti. Tiskovna zadruga v Ljubljani bo izdala v želji, da nove ideje postanejo čimprej in čim uspešneje duševna last našega naroda »Tolmač k kazenskem zakoniku«, ki naj bo živ glasnik novega kazenskega prava. Pisan v čistem, v vsakem izobražencu razum-

„Moj mož
sme kaditi,“

pravi mlada gospa Mica. „Ne škodi, če so zastori malo zakajeni, ko se pa lahko takoj operejo. Ne mučim se s pranjem, ker vse to opravi RADION čisto sam.“

Varuje perilo!

ljivem jeziku, izpolnjuje naj hkratu nalogo, da bo zanesljiv kazipot na strokovnem polju, ki nudi čitateljem od paragrafa do paragrafa pravilno razlago zakonitih določb, obenem pa tudi opozarjevalec, kje tiče razlike od sedanjega zastarelega kazenskega prava. Stavbo takega komentarja je prevzel g. univ. prof. dr. Metod Dolenc. Tolmač izide še letos. Subskripcija bo svoječasno razpisana.

Ritmčna gimnastika pri nas

Živimo v dobi, ko je zavojeval vse sloje sport, potom katerega si posameznik lahko pridobi ugledno družabno stališče. Istočasno pa se razvija posebno v Nemčiji ritmčna gimnastika. Na tem polju se udeležuje tudi gđ. Erna Kovačeva iz Celja. Njeni nastopi datirajo od jeseni l. 1927. V tem času je absolvirala že več nastopov v Celju in se med drugim predstavila v prvi polovici marca tudi našemu občinstvu.

Mlada umetnica si orje ledino jako vztrajno in se pridno izpopolnjuje. Kaže, da se bo kmalu otresla vplivov šole in se pri tem intenzivneje poglobila v izražanju notranjih doživljanj. Njen program je precej obsežen in pester, kostumi primerni in okusni. Glavna njena moč obstoja v groteski, kar je dokazala v Steiner-Viragovi »Anjuški« in modernem jazzu, kjer bi bil efekt večji, ako bi jo spremljal jazz. Vendar bi bilo v njeno škodo, ako bi pri tem zastavljala vso drugo tehniko, kar je dokazala v čustveno in v brezhibni liniji podani Schumannovi »Sanjariji« in tudi v nekaterih drugih točkah svojega sporeda. Plesalka še menda nima stalnega pianista in

mora vsled tega v zadnjem hipu vaditi skupaj. Dasiravno je zadnjič našla v g. prof. Vasiliju Mirk-u preciznega spremljevalca, gre to le v njeno škodo.

Gđ. Erna Kovačeva, ki se je šolala na dunajski Dalcroze-ovi šoli in se razen tega izpopolnjevala še pri Rusinji Ellen Tels in Nemki Ellinor Tordies, biva stalno v Celju, kjer poučuje uspešno in po precej lastnem sistemu. Čujemo, da namerava v kratkem nastopiti v Ptuj, v poletju pa napraviti turnejo po Dalmaciji. Obilo uspeha! P. C.

Raztrgani dohtar.

Kdor še ni slišal odvetnika Brbljača, ko zagovarja svojega klienta, ta še sploh ni slišal ničesar! Bože moj, kako mu teče jezik! Obtoženca popolnoma umije in očisti vsake krivde, predsednika, sodnike in porotnike, priče, stražnike in občinstvo pa gane prav do solz. Oni dan je zopet zagovarjal in je bil to pot v sijajni formi. Rekel je med drugim tudi: »Gospoda moja, ne glejte na vso stvar samo s pravne strani! Pojdite enkrat tudi s čisto človeškega stališča. Pomislite namreč na nesrečno mater obtoženca, na njegovo edino mater...!«

Moč navade.

Žena: »Mar Te ni sram, da toliko ponočuješ?«

Žena: »Molči! Nič ne ugovarjaj!«

Mož: »Prav imaš, draga žena!«

O zanimivih knjigah.

— Se li tudi vam dogaja tako, da pozabite na jed in pijačo, če čitate zanimivo knjigo?

— Seveda! Jaz zaspim pri vsaki knjigi!

Položaj ruske žene

SOCIALNA IN GIMOTNA ENAKOPRAVNOST. — PRAVNI PREDPISI ZA ZAKON. — MATERINSTVO ZAŠČITENO.

Oktoberska revolucija je očividno izpremenila dotedanji socialni in gimotni položaj ruske žene. Poprej je ruska žena veljala za last moža, zlasti v očeh mušiča, ni uživala nikakih državljskih pravic, stariši so ženili hčere na lastno pest. Današnja ruska družba pa smatra, da se spolno življenje moža in žene tiče samo njiju, le posledica tega razmerja — dete — se tiče družbe in se morajo stariši skupno brigati zanj. Seveda pred postavlja tako liberalno stališče čisto drugo spolno etiko, nego je naša evropska. Današnja ruska mladina nima na sebi nič one površne dvorljivosti kakor pri drugih narodih, temveč vlada med obema nežno čustvo tovarištva. Družabna morala priznava popolno svobodo odnosa med obema spoloma, obsoja pa neizprosno vsako nepoštenost. Dnevnik »Komsomolskaja pravda« je pred kratkim poročal, da je komunistična stranka izključila mladega moža, ki je zapustil svojo družico, čim je opazil njeno nosečnost.

Pravni predpisi za sklepanje in razvezo zakona so do skrajnosti svobodni. Za sklenitev zakona je potreben vpis v poseben register pred dvema pričama, za razvezo pa zadošča enostranska izjava enega zakonca, čim je zakon trajal gotovo najmanjšo dobo. Stroški obeh vpisov so neznatni. Popolnoma neodločilen pa je vpis za gimotno stran zakona. Najsi sta zakonca vpisana ali ne, sta dolžna podpirati drug drugega, če živita skupno. Ravno tako si morata medsebojno pomagati v slučaju bolezni. V slučaju razveze se razdeli njuna imovina na polovico. Če sta imela deco, se morata oba brigati zanj.

Posebno je zaščiten materinstvo. — Noseča delavka ima pravico do brezplačne asistencije za odpravo plodu in zdravniško pomoč v kraju, kjer dela. Za odpravo plodu mora imeti tehtne razloge, n. pr. da je nesposobna dojeti

dete, bolehnost itd. Če pa hoče noseča delavka postati mati, se oprostí vsakega dela, ter se ji posveča posebna nega.

Zanimivo je primerjati našo novejšo socialno zakonodajo, ki vsaj glede delavskega zavarovanja ne dela razlike med legalnim in stvarnim zakonom, marveč upošteva dejanske razmere. Zakon o delavskem zavarovanju z dne 30. V. 1922 določa namreč v čl. 45, da je za rodbinske članje, ki spadajo pod socialno zavarovanje, smatrati »poročenega ali neporočenega zakonskega druga«.

Gimotna neodvisnost žene v Rusiji ni le gola teorija, ampak realno dejstvo. Ruska žena se ne odgaja več od rane mladosti z mislijo, kako se bo poročila, marveč se vzgaja in usposablja za samostojno eksistenco. Delo žene se plačuje enako kakor delo moža, ženi so dostopni vsi poklici. Žene najdemo celo v rdeči armadi in nedavno je moskovska vojna akademija promovirala neko oficirjevo soprogo za častnega generala. Žene same napenajo vse sile, da se oprostí kakršnekoli odvisnosti. Rajše delajo po tovarnah, kakor da bi veljale za gospodinje. V to svrhu ustanavljajo skupne kuhinje in menze ter druge naprave, kjer puščajo matere preko dneva malo deco in celo dojenčke. V tem službu dobivajo odmor, da morejo dojeti svoje dete. Značilno je tudi, da prostitucija nazaduje ter ginevajo seksualni delikti.

Bistvena razlika med ženo v Sovjetski Rusiji in ženo v drugih državah je v tem, da javno mnenje ne smatra za družabno sramoto nezakonsko materinstvo in ločitev zakona, da uživa ruska žena enako vzgojo in izobrazbo kakor možki in se njeno delo ravnotako plačuje, kakor delo moža. Gotovo je, da tudi ruska žena opušča idejo nekoč tako svetega domačega ognjišča. Če je to korak naprej ali nazaj, pa bo pokazala še le bodočnost.

Pravica do usmrtnitve človeka

SME LI ZDRAVNIK NEOZDRAVLJIVO BOLNEMU POSPEŠITI NJEGOVO SMRT?

Neki odličen berlinski meščan je pred kratkim umrl nekaj dni po operaciji. Reče je imel želodčnega raka in je bila njegova bolezen že v takem štadiju, da mu je prizadevalo vsako sprejemanje hrane strahovite bolečine. Šlo je torej za življenje ali smrt. Zdravnik je premišljal alternativo: ali naj ga operiram ali naj ga pustim, da umre od lakote. V tem tipičnem primeru kakor v tudi mnogih drugih podobnih slučajih se pojavi pred zdravnikom sila tragičen konflikt. Vprašanje se namreč glasi: ali sme zdravnik, v namenu olajšati bolniku že itak neznošen konec njegovega življenja, pospešiti njegovo smrt?

Ne ubijaj... ta božja in človeška zapoved velja tudi za zdravnika, čeprav bi bilo morda smatrati čim prejšnjo smrt trpečega bolnika za nekako dobro delo. Zakon je v vseh takih in podobnih primerih enako strog, čeprav bi šlo še za tako žalostne in psihološko zamotane slučaje bolezni. Saj je znano, da ne dela zakon izjeme niti tam, kjer gre šele za pojavljajoče se življenje v materinem telesu. Morda sicer ni več daleč čas, ko bodo v tem poslednjem slučaju dovoljevali večjo svobodo in dopuščali prekinbo materinstva, toda zdravnik bo za dela tu vsekakor silno težavna odgovornost.

V državah Srednje Evrope se uporablja zakon torej tudi napram zdravnikom z isto rigoroznostjo kakor napram kakemu drugemu delinkventu. Na francoskem, kjer se oziroma porotniki prav pogosto zlasti tudi na čustveno plat pri svojem pravoreku, postopajo mnogo bolj miho. Navajamo samo en slučaj, ko je pred leti ustrelila poljska igralca Uminska svojega rojaka in ljubčka pisatelja Žyznovskega, ki je obol el na težkem neozdravljivem raku. Neštetokrat je naprosil svojo drago, naj ga reši bolečin in mu pošene kroglo v glavo. Doslédno se je upirala tej njegovi strašni zahtevi, dokler je ni na neki zabavi pre-

magalo čustvo, da je zagrabila za samokres, ki ji ga je ponudil bolnik sam, in je do smrti ustrelila v bolečinah raka se zvičajočega Žyznovskega. Umorila ga je iz čiste ljubezni do njega, saj mu je še pred nekaj dnevi dala na razpolago svojo lastno kri, da bi ga rešila s transfuzijo. Uminska je bila pred poroto oproščena.

Pri nas in sploh v Srednji Evropi so v tem oziru manj sentimentalni. Tak morilec najsi bo zdravnik ali pa kaj drugega ne bi našel milosti pred pravico. V ostalem smo pa lahko popolnoma mirni, ker so predstavniki naših zdravnikov z našo medicinsko fakulteto vred že ponovno izjavili, da se ne strinjajo z onimi, ki zagovarjajo prostost usmrtnitve bolnika, če je evidentno, da se mu s tem olajšajo zadnji dnevi njegovega borpnega življenja. Saj zdravnik pravzaprav že radi sebe samega ne more pristati na tako načelo ublaževanja bolnikovih bolečin. Kako bi se poslabšalo in naravnost zastrupilo razmerje med bolniki in zdravniki, če bi se dovolilo čestiti samo izjemoma, da store zdravniki predčasen konec temu ali onemu neozdravljivemu revežu? Zaupanje do zdravnika, ki je kakor znano včasih že pol zdravja, bi se v srcu bolnika omajalo in porušilo. S kakšnim občutkom in s kakšnim strahom bi sprejemali pacienti mnogokrat potrebno vbrizgavanje morfija, če bi slutili, da se jim je utegnila približati smrtonosna zdravnikova roka... Razumljivo in pravilno je torej, da velja tudi za lečnika striktna zapoved: Ne ubijaj, niti ne izusmiljenja!

Mladi praktik.

— Mami, Pepček je najbolj len človek, kar jih poznam!
— Kako pa misliš to, draga Vidica?
— On vedno čaka, da opravi svojo večerno molitev; potem pa pravi enostavno »amen«!

Sport

Prva mednarodna tekma v Mariboru

ISSK Maribor: Kastner Öhler

Na velikonočno nedeljo se bo mariborski sportni publik predstavlilo novo graško moštvo z nekaterimi starimi znanci, ki so gostovali pri nas v moštvi »Sturma« in GAK-a. Sedaj nastopajo za nove barve in tvorijo nevarnega protivnika, ki bo v polni meri dokazal in potrdil sloves graškega nogometa. Za prvorazrednost napada jamčita igralca Doller in Wicher, ki sta ponovno nastopala v graških reprezentancah. Ponos krilske vrste je avstrijski akademski reprezentant Nemschah, ki je sodeloval pri akademskih igrah v Rimu. Najsolidnejši del moštva pa je obrambni trio Hergesel, Cesni in Lamoth, torej moštvo, ki tvori z malimi izjemami reprezentanco mesta Gradca. Novi protivnik okroglega prvača »Maribora« se odlikuje z izredno hitro in odločno igro, ki bo mariborskim moštvom, katerim največ manjka na odločnosti, služila v vzgled.

O izgledih »Maribora« in sploh o izidu jutrišnje tekme, je z ozirom na igro »Maribora« v prvem pomladnem srečanju, nemogoče sklepati. Vsekakor bo moral naš okrogli prvak tehničnim sposobnostim pridružiti vsaj malo požrtvovalnosti in za uspeh nujno potrebne odločnosti. Prepričani smo, da razpolaga z znanjem, čeprav v tekmi s »Svobodo« ni bilo mnogo videti, najmanj pa požrtvovalnosti ali odločnosti. S sigurnostjo računamo, da so posamezni igralci med tednom temeljito pregledali zimo iz nog in da bo publika, željna lepe igre, zopet prišla v oni meri na račun, kakor pri vseh lanskoletnih srečanjih okroglega prvača, ki so nudila prvovrstno in res prvorazredno igro.

Kastner & Öhler gostuje v Mariboru oba velikonočna praznika. Prvo srečanje bo sodil g. Mohorko, drugo pa g. dr. Planinšek.

ISSK Maribor — teniške odseki.

Na velikonočno nedeljo zjutraj otvori ISSK Maribor teniška igrišča v Ljudskem vrtu. Prijave sprejema vsak dan med 17. in 18. uro g. Šepec na Grajskem trgu. Prijavitelji se imajo tudi lanskoletni člani. — Načelnik.

ISSK Maribor rez.: SK Svoboda rez.

Predtekmo prvi letošnji mednarodni tekmi bo odigrala rezerva »Maribora« z rezervo »Svobode«. Igralci »Maribora« morajo biti v oblačilnicah najkasneje ob pol 13.

„KARO“ čevlji
za pomlad in poletje

Polčevlji za gospode in dame, čevlji z zapono v vseh modernih barvah, čevlji in sandali za otroke.

Novo: damski sandaleti

Gojzerci, športni in štrpaci čevlji.

Predno kupite
oglejte si naše izdelke!
Maribor, Koroška 19

SK Železničar: Kastner & Öhler.

Na velikonočni ponedeljek bo graško moštvo Kastner & Öhler gostovalo proti SK Železničarju, ki bo imel dokaj lažje stališče kot okrogli prvak, ker bodo Gradčani po prvi tekmi gotovo manj odporni in tudi manj ofenzivni. Vendar je računati, z ozirom na dobro kondicijo Železničarjev, z interesantnostjo drugega nastopa odličnega graškega moštva.

Službeno iz sodniške sekcije.

Nedeljsko predtekmo rezerv ob 13. na igrišču ISSK Maribora sodi g. Bizjak. Juniorsko tekmo v ponedeljek dopoldne sodi na igrišču Rapida g. Bergant, predtekmo na igrišču SK Železničarja pa g. Vesnaver.

Veliki ljudje

Sloviti nemški učenjak, profesor Einstein, je pred svojim rojstnim dnem pobegnil z vso rodbino iz Berlina, da se umakne navalu številnih častilcev in obževalcev. Njegova stanovanje je od tal do stropa prenapolnjenih daril, ki jih je prejel iz vseh delov sveta.

Berlinska občina je učenjaku podarila v bližini Berlina krasno vilo, ki bo služila velikemu geniju kot letovišče. Pariška Sorbona ga je imenovala častnim doktorjem, palestinski cionisti pa so ga obsuli z najrazličnejšimi darovi, ki se pridobivajo v njih deželi. Iz Palestine prihajajo košare polne oranž, citron, datljev, smokev in najboljšega medu, ki ga zbirajo čebele na cvetju oranž. Mesto Jeruzalem pa je sklenilo, da zasadi v okolici velik gozd, ki bo nosil ime slovitega učenjaka.

Ker je Einstein spočetka odklanjal darila, so mu mnogi nakazovali velike denarne vsote, z željo, da jih porabi v znanstvene svrhe. K jubileju so učenjaku čestitali skoroda vse univerze sveta. Pisemske pošte in daril pa je prihajalo v Berlin toliko, da je pošta odredila specialne poštnne vozove, ki so vozili doše pošiljke Einsteinu na stanovanje.

Nedavno so v Južni Afriki zasadili večje komplekse z enkalipti, z namenom, da bodo gozdovi dajali les za stebrovje v rudnikih. Komaj pa je drevje, ki so ga prepeljali iz Avstralije, vzbrstelo na novih tleh, so ga napadli hrošči rilčkarji v takih množinah, da so bili nasadi ogroženi. Največji uničevalci nevarnega mrčesa pa so ose, ki izležejo jajčeca v telesa rilčkarjev, ki seveda poginejo. Ker vsa druga sredstva ne bi zalegla, se je južno-afriška vlada odločila, da dobavi iz Avstralije tudi ose, ki naj pokončajo nasadom nevarne hrošče.

Trojanske zagonetke

V prastari dobi, za časa vladavine kralja Prijama, je bilo ob svečanih pojedinah v navadi reševanje najrazličnejših zagonetek. Kdor je pravilno rešil stavljeno mu uganko, je smel poljubiti najlepšo ženo, ki je prisostvovala slavlju, dočim je moral vsakdo, ki zastavice ni uganil, izpiti čašo slabega vina. Od takrat se je potom usnega izročila ohranilo nekaj trojanskih zagonetek, ki so glasile: Ne govori, pa boš izgovoril moje ime; toda ako me izgovoriš, o Bogovi, me ne boš izrazil. Odgovor: molk. — Sem črn otrok ognjenega očeta; sem ptič brez kril, a se vendar dvigam pod oblake, toda komaj se rodim, tudi umrjem. Odgovor: dim. — Kadar me gledaš, te jaz tudi gledam, vendar te ne vidim, ker nimam oči. Kadar me ogovarjaš, gibljem ustne, toda ti ne odgovarjam, ker nimam glasu. Odgovor: ogledalo. Kakor dokazujejo navedeni primeri, je bilo v trojanskih zagonetkah mnogo poezije.

Živa baklja

Iz Havena poročajo o strašni nesreči, ki se je pripetila v tamkajšnjem gledališču. Na sporedu so bile tudi žive slike, ki so jih z reflektorji obsevali v najrazličnejših barvah, da bi bil dosežen čim večji učinek. Okrog umetnic so bili razpredeni električni vodi, ki so oskrbovali tok za različne svetlobne naprave. Nenadoma se je, najbrž radi kratkega stika, vnela obleka neke baletke. Čeprav so gasilci in gledališko osebje takoj priskočili na pomoč, je bila pomoč prepozna, kajti plameni so v trenutku zajeli obleke posameznikov in živa sila se je pretvorila v žive baklje. Strašnim opeklinam je v bolnici podleglo pet umetnic.

Sedmina.

— Kam pa tako slavnostno?
— Povabljen sem na pojedino.
— Kaj ti je treba za to visokega cilindra?
— S pojedino je namreč zvezan pogreb...

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk 42

Kakšna katastrofa? ... Tega ni vedel! ... Morda je bila Leonora že mrtva! Ali pa kaj drugega! In to je bila tista druga reč, ki si ni upal misliti nanjo.

Naenkrat je stal pred obzidjem, ki je obdajalo Dandolo vrt. Zagledal je nasade, nad katerimi se je dvigala tista mala črta visoko v noč. Vse tiste neizbrisne posameznosti, ki si jih je na dnu svoje ječe tisoč in tisočkrat predstavljaj, je imel zdaj pred očmi!

Tisti hip pa je njegov strah izginil. Val ljubezni je odnesel tesnobo, nejasno bojazn in vsa vprašanja, na katera ni bilo odgovora.

Zasopel, nem, trepetajoč je stal nekaj minut na mestu, in vtis vseh teh bivših slik je bil tako mogočen, da ga je v trenutku, ko se je pognal na vrh obzidja, navdajala popolna gotovost, da se mu prikaže Leonora!

Dva hipa nato je stal na vrtu. Obstal je, da si oddahne in premaga razburjenost vzdramljenih spominov; ozrl se je okrog sebe.

Vrt je bil zapuščen. Gosta trava je bila zarastla drevoredi, in cvetje je izginjalo pod navalom divjega grmičja.

»Kaj pomeni to?« je zajecjal Roland. Otrli si je čelo in zamrmral.

»Ako je umrla, je bolje, da zvem takoj.« Omahoval je. Nikdar še ni bil čutil enake tesnobe. Hodil je naravnost proti hiši, pozabljaše vso opreznost, ki si jo je bil naložil. Trdo je potikal na vrata.

V istem hipu pa se je začudil samemu sebi, da je že tu in je že potikal. Ta udarec s pestjo, ki je bil presrešel vrata, se mu je zazdel nekaj nepopravljivega. Zazlel je, da bi bil daleč od tod; da bi sploh nikoli ne bil prišel! ... In strašno se je zbal, da mu nihče ne odgovori, da je hiša prazna, kakor je vrt zapuščen ...

Toda ne ... V notranjščini je začul korake ... Nekdo je pri-

hajal ... Toda šum težkih korakov, ki jih je Roland začul, je odmeval manj silno kakor utripanje njegovega srca ... Za hip ga je navdalo vrtoglavo čustvo, da se bliža smrt ... da prideče Leonora, in on umre od veselja pred njenimi očmi ...

»Kdo prihaja?« je vprašal neki glas. Roland je z naporom premagal svojo razburjenost in odgovoril:

»Nekdo, ki prinaša važno novico.«

Vrata so se odprla na špranjo; od znotraj jih je držala veriga. Zasijala je luč. In v soju te svetilke se je prikazala glava, ki jo je Roland takoj spoznal.

Bil je star Dandolo v služabnik.

»Kdo ste?« je vprašal. »Kako ste prišli ob taki uri na vrt? Gotovo ne brez slabega namena! Glejte torej, da se spravite odtod! ...«

»Gospod,« je odgovoril Roland in sklenil roke, »ne spodite me. Zaupam se vam. Proskribiranec sem. Res je, prišel sem na ta vrt skrivaj. Toda če bi bil storil drugače, nego sem, bi me bili spoznali. Ali se ne boste usmili preganjanca?«

Sluga je pogledal tega človeka, ki mu je govoril s tako gorkim glasom, da ga je pretresalo. In videl je toliko trpljenja na njegovem obrazu, in takšno poštenost v njegovih očeh, da je odprl vrata, rekoč:

»Vstopite. Nihče ne bo mogel reči, da je stari Filip po dolgih letih poštenega življenja odrekel preganjancu pribežališče! Bog daj, da bi napočila Benetkam kmalu nova doba, drugačna, kakor je ta doba proskripcij in ovadništva! Čemu je treba toliko gorja, o Jezus?«

Roland je vstopil, in dočim je starel tarnal, je gledal on s silnim razburjenjem okrog sebe.

»Vi se tresete?« je povzel starel. »In tako blede ste ... Pomirite se! ...«

Roland ga je zahvalil s prigrbom glave. Zobje so mu šklepetali. Prsi so se mu napenjale od premagovane ihtenja.

Stal je v Dandolovi obednici.

Nič se ni bilo izpremenilo; vse najmanjše podrobnosti so bile še takšne, kakršnih se je spominjal. Tu so stali isti rezljani stoli z visokim naslanjačem, po-

kriti s tkanino, ki jo je bila vezla Leonora sama; in na sredi je bila ista težka miza, in na nji so stali isti kandlabri.

Tu, na tem kraju, je nekdanje dni pogostoma sedel ob strani Leonore. Obnavljali so se mu prizori bivših časov. Dušilo ga je. Bilo mu je, kakor da umira.

»Sedite,« je dejal stari Filip, »in osrčite se. Pri križu božjem, prisegam vam, nikomur ne bo prišlo na um, da bi vas iskal v tej hiši.«

Roland je sedel.

Služabnik mu je nalil kozarec vina, ki ga je duškoma izpraznil.

»Morda ste lačni?« je povzel starel.

»Ne, hvala ...« je dejal Roland.

Toda odlegalo mu je po malem. Ko je naposled mislil, da se ima v oblasti, ter je ukrotil svoje živce, da niso več tako trepetali, in svoje srce, da mu ni več razganjalo prsi, in je zadušil svojo strašno razburjenost, je dejal:

»Gospod, hvala vam za vaš dobrotni sprejem. Povedati vam hočem resnico. Kot proskribiranec sem se skrivaj vrnil v Benetke, da bi govoril z velikim inkvizitorjem; ker so mi povedali, da je to njegova hiša, sem počakal noči ter sem prišel noter ...«

»Toda motili ste se!« je vzkliknil služabnik.

»Kako? Ali hočete reči, da to ni Dandolo va hiša? ...«

»Pač! Ta hiša je njegova. Toda on ne biva več v nji, niti več ne prihaja semkaj. Jaz sam sem tu, da čuvam hišo. Kar se tiče gospoda Dandola, prebiva v svoji palači ou Velikem kanalu ...«

Roland si je oddahnil. Skoraj je vzkliknil od veselja ...

Dandolo ni več prebival na Olivolskem otoku. S tem je bilo vse pojasnjeno! In Roland je povzel:

»Ah, zatorej se mi je zdel park tako zapuščen! ... In koliko časa je že, odkar živi Dandolo v svoji novi palači?«

»Ob svetem Ivanu sta bili dve leti.«

»In ... kaj ne da ... njegova rodbina prebiva tam, kjer on ... ali ne? ...«

(Nadaljevanje sledi).

Klub za zaščito moževih pravic

V Londonu, mestu najrazličnejših klubov, so nedavno osnovali originalno društvo, ki ima zelo plemenite namene: ščititi pravice in dostojanstvo mož, ki so izpostavljeni drznosti in ponižanju s strani svojih žen. Zanimivo je, da so ustanovitelji in tudi člani novoustanovljenega društva neoženjeni mladeniči, ki smatrajo, da je mož vedno žrtev. Cilj kluba je, da napravi zakon srečen, ali pa vsaj omogoči, da ga mož lahko prenaša. Vsak član je dolžan, da referira na sejah o slučajih ženske tiranije, za katere je zvedel ali jih doživel. Klub sestavi na podlagi referatov specijelne komisije, ki ugotovi vzroke preganjanja in kvaliteto prestopka. Ko so ugotovljene vse okoliščine, naslovi klub neuvidevni ženi pismo, v katerem jo stvari pred posledicami njenih slabih lastnosti in grdih razvad v zakonu. Baje so v mnogih slučajih zalegli že pismeni opomini in žene so se pravočasno spametovale.

Kadar pismena opozorila ne dosežejo vedno željenega efekta, takrat pa vodstvo kluba za zaščito mož pozove moške-mučenika, da si dovoli zabavo v prijetni družbi med člani plemenitega kluba. Običajno ga zadržujejo kasno v noč na raznih prireditvah in se trudijo, da ga čim bolj odtegnejo domu. Nato se Ksantipi, ki je vzrok moževe nesreče, zopet dostavi pismo v katerem ji klub tolmači podrobnosti vzrokov, radi katerih izostaja mož od doma itd. Ob zaključku obljublja klub, da bo mož postal zopet dober, ako bo z njim drugače postopala. Člani nadvse plemenitega društva trdijo, da drugo sredstvo redno zaleže.

Pri nas še sicer nimamo takih organizacij, toda dovolj trezne moške, ki poznajo zanesljiva sredstva za ozdravljenje zadirljivih in oblastnih žen.

Nevarno orožje.

»Čemu poje?«
»Da ubijam čas.«
»Razpolagate res z nevarnim orožjem.«

Stoletje lesa

Admiral Orvil Lindman je imel v Stockholmu zanimivo predavanje. Številne poslušalce je zagotavljal, da bo prihodnje stoletje, stoletje lesa. Predavatelj je prvovrsten strokovnjak in je obširno govoril o koristih, ki jih donša gozd, ako se ga umno izkorišča.

V sodobnosti se porabi več lesa, kakor pa ga producira priroda, vendar so rezerve tako obilne, da ni nevarnosti, da bi v kratkem občutili neracionalno izkoriščanje gozdov. Tudi je odveč bojazen, da bi se les v doglednem času podražil.

Trenutno je najvažnejši način izkoriščanja neizčrpnih zakladov gozdov. Švedi so s svojimi gozdovi dobro gospodarili, nove ugotovitve in nove izkušnje pa bodo smotrenost uporabe lesa dvignile še v večji meri. Švedska akademija za tehnologijo deluje prav živahno na tem, da bi na podlagi novih metod omogočila pridobivanje čim večjih koristi od svežega lesa, predvsem olje za po-

gon motorjev.

Poizkusi pridobivanja sladkorja so uspeli, razen tega pa je les dobro uporaben za živinsko hrano. Švedi pridobivajo iz lesa tudi »bentil«, ki služi v avtomobilistiki mesto bencina. Ogromne pa so koristi gozda v stavbarstvu in papirni industriji.

V lesni industriji prednjači Švedska pred vsemi državami. Kljub temu pa se Švedi nadejajo, da bodo od lesa imeli še večjih koristi. Leta 1927 je znašal izvoz lesa 724 milijonov švedskih kron, ali 45% celokupnega izvoza, tako da upravičeno trdijo, da bo za nje prihodnje stoletje — stoletje lesa.

Odkritosrčnost pa taka!

— No Metodek, kako se ti dopade knjiga, ki sem ti jo kupila za god?, vpraša teta.
— Je še nisem pogledal!
— Zakaj pa ne?
— Če mi je pa rekla mamica, da se moram prej roke umiti, predno vzamem knjigo v roke ...

Balincarji! Pozor! AKVIZITERJE

Naznanjam cenj. igralcem, da je igra na kroglo že odprta. Zato izrabite svoj prosti čas in pohitite v gostilno Kosič na Frankopanovo ulico, kjer se Vam nudi poleg igre prvovrsten dalmatincev kakor tudi izvrsten pekrčan. S toplimi in mrzlimi jedili je vedno dobro preskrbljeno. — Priporoča se

T. Kosič

Opozorilo.

Ne dajte se motiti v svojem nočnem počitku. V svrhu očiščenja stanovanja obrnite se na trvdko »Diverzon«, Cankarjeva ul. 14 (telf. št. 401) in pustite svoje stanovanje temeljito očistiti stenic.

Novosti!

724

Novosti!

Zadnja novost v trajnem kodranju so amerikanski ovitki

Za vse lase, specijelno pa za bele, sive, svetle in obledele (gebleichtes Haar) oskrbuje s sijajnim uspehom samo

SALON MRAKIČ, Cankarjeva ul. 1.

za življensko zavarovanje sprejme proči visoki proviziji in fiksni plači večja zavarovalnica.

Ponudbe s popisom dosedanjega delovanja na upravo lista pod šifro: Življensko zavarovanje. 733

Damski modni salon Mina Šunko

izdeluje: suknene obleke po 100—150 Din, kostume po 200—250 Din, plašče po 180—200 Din, obleke z jopičem 250—280 Din, pralne obleke po 50—80 Din. Za obilen obisk prosi

Mina Šunko

Wildenrainerjeva ul. 8/II. Odlikovana na Dunaju za odlične uspehe v damskem krojaštvu s častnim križcem in zlato kolajno. 692

Park kavarna

V nedeljo in ponedeljek

KONCERT

Obče znana manufakturna trgovina

Srečo Pihlar. Maribor. Gosposka 5

ima veliko zalogo sukna, kamgarna, ripsa, umetne svile, Faulard svile, kaša za plašče, dilenov, šifonov i. t. d. po zelo ugodnih cenah. 698

POZOR.

Cenj. g. hišnim posestnikom in stavbenim podjetnikom se priporočamo za vsa elektroinstalacijska dela s prvorazrednim blagom in delom. Po konkurenčni ceni prodajamo razne svetilke za nočne omare, lestence, senčnike, žarnice, elektromotorje Skodovih zavodov, v vsaki veličini in množini.

Ilič & Tichy, Maribor Slovenska 16

Novost!

Zadnja novost v trajnem kodranju so amerikanski ovitki!

Za vse lase, specijelno pa za bele, sive, svetle in obledele (gebleichtes Haar) oskrbuje s sijajnim uspehom samo

Salon Mrakič,

Ca. karjeva ulica 1. 613

Mali oglasi
Zamir, dopisovanje in ogla-
si trgaškega ali rokavne-
ga: vsaka beseda 50 p.
najmanjši znesek Din 10.—

Mali oglasi

Oblastveno koncesionirana šoferska šola
I. Gaberščik, bivši komisar za šofer-
ske izpite, Ljubljana, Bleiweissova c.
52. Praktični in teoretični pouk na
podlagi najmodernejših pripomočkov
in avtomobilov. Prihodnji redni tečaj
prične dne 2. aprila. Pouk v sloven-
ščini, na zahtevo tudi v drugih jezi-
kih. 699

Pomladanski plašči za dame
od Din 390.— navzgor v veliki izbiri.
Veletgovina H. J. Turad, Maribor,
Aleksandrova c. 7. 689

Sprejme se natakarskega vajenca
z znanjem slovenščine in nemščine.
Kolodvorska restavracija, Maribor,
Tomo Majer. 687

Dva močna učenca
za avtomehanično delavnico sprej-
mem takoj. Slavko Komel, delavnica,
Aleksandrova cesta 169. 681

Med drugimi izbornimi vini
točim čez praznike finega muškate-
ca. Za obilen obisk se priporoča Anton
Lipovšek, Koroška c. 48. 684

Vinotoč »Pod vejo«
Beranič, Krčevina 59 (Dunajski jarek)
odprt. 673

Različno svilo
že po Din 12.— dobite dokler traja
zaloga pri I. Trpinu, Maribor, Glavni
trg 17. 719

Večerni šesttedenski in nedeljski dvo-
mesečni tečaj za šivanje oblek priredi
Mariborsko slov. žen. društvo, ako se
prijava dovolj udeleženk. Prijave in
pojasnila do 2. aprila pri ge. Zlati Briš-
nik, Gosposka ulica. 654

Malo sobo,
opremljeno oddam takoj. Vprašati
Cvetlična ulica 23. pritličje. 618

Tehnična pisarna
mestnega stavbenika in obl. poobla-
ščenega stavb. inž. Viktor Accetto,
Maribor, Kosarjeva 41. — Načrti. —
Proračuni. — Nasveti. — Cenitve.

Pristno dalmatinsko vino
čez ulico, liter à Din 8, dobite v Ca-
fovi ulici 7, dvorišče, kino »Union«. 524

Kolesarji, pozor!
Sedaj je tisti čas, da Vaša kolesa z
malim denarjem postanejo popolnoma
nova, in sicer z generalnim popra-
vilom. Emajliranje, poniklanje, popol-
no razložanje, na novo namazana vsa
krogična ležišča. Shramba koles in
motorjev čez zimo po minimalnih ce-
nah. Priznana najboljša, najcenejša
mehanična delavnica **JUSTIN GUSTIN**
ČIČ, MARIBOR, Tattenbachova ulica
14, nasproti »Narodnega doma«. Zado-
stuje dopisnica, da pridemo po Vaše
kolo na dom. 2519

Sobo in črkoslikanje
izvršuje po cenl, hitro in okusno Fra-
njo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2231

Vse potrebščine za dom,

kakor posteljno in ostalo perilo,
senčnike, čajne pupe, blazine za diva-
ne, gobeline, zavese, pregrinjala, ro-
čne torbice itd., vse krasno izdelano
in poceni dobite samo pri L. Küttner,
Maribor, Vojašniški trg 3. 52

Otomane, matrace
itd. izdeluje in popravlja ter izvrša-
je sploh vsa tapetniška dela hitro in
poceni A. Mandl, tapetnik, Gosposka
ulica 36. 257

Mizarstvo pohištva Ciril Razboršek,
Strossmajerjeva 5. Prvovrstno izdelo-
vanje vseh vrst pohištva. Renoviranje
antikvarnega in ostalega pohištva.
Cene najnižje. 297

Konjsko opremo
od navadne do najfineše, dežne po-
njave za konje in vozove, v vsaki ve-
likosti nudi Ivan Kravos, Maribor,
Aleksandrova 13. 330

Fotografiram vse.
Domači, industrijski in sportni po-
snetki. Nove prenosljive svetilne na-
prave. Najmodernejši aparati. Foto-
atelje zopet odprt. Cene solidne. Fo-
tomayer, Gosposka 39. 463

Velika zaloga kuhinjske posode,
hišne in kuhinjske potrebščine vseh
vrst. Vsaki gospodinjici znana prvovrst-
na emajlirana posoda znamke »Her-
kules« iz tovarne Sphinx. Ia. alumi-
nijevo in litoželezno postekleno po-
sodo. Nadalje mline za meso, orehe,
kavo, mak in poper. Tehnice za kuhi-
njo in meropreizkusne za trgovce z
uteži. Ribeže ravne, okrogle, polokro-
gle in oglate. Lopatice za oglje, pepel
in smeti. Sita, deske za testo in va-
ljarije. Likalnice. Razne oblike za vsa-
kovrstno pecivo. Kutije za specerijo
in dišave. Kotličke in šibe za sneg.
Kotličke za polento iz kotlovine. Sol-
nike, mlečne vrčke, cedila za juho, čaj,
testo in salato. Vedrice, umivalnike
in vrče. Nočne posode. Stiskalnice za
ocvirke in krompir. Samovare »Pho-
bus« in druge vrste. Škafje okrogle in
ovalne. Lonce za kuhanje perila in
perilnice. Jedilno orodje vseh vrst.
Jedilne servise iz porcelana. Krožni-
ke iz porcelana in kamnine. Umival-
ne garniture in vse vrste steklene
robe. Potne pletene košare in cekar-
je. Postrežba točna in solidna! Cene
konkurenčne! Albert Vicel, Maribor,
Glavni trg št. 5. 334

Zavese, mrežaste in klekljane čipke,
posteljna pregrinjala, damsko perilo
senčnike, vezanine, monograme naro-
čite najceneje pri Ogi Kosér, Ciril-
Metodova 12, desno. 483

Skladišče,
klet in pisarno, oddam v najem. Ale-
ksandrova cesta 48. 730

Kupim staro zlato

srebrni denar, umetno zobovje po naj-
višjih cenah. — Ilger-jev sin, urar in
juvelir, Maribor, Gosposka ul. 15. X

Obleke za dečke

od 3—12 let Din 130, 160, 190 vse veli-
kosti po eni ceni. Veletgovina H. J.
Turad, Maribor, Aleksandrova c. 7. 691

Uradnico

zmožno slovenščine, srbohrvaščine in
nemščine, strojepisko, eventualno tudi
začetnico sprejme tukajšnje podjetje.
— Ponudbe z navedbo zahtevkov pod
»Pisarniška moč« na upravo »Večerni-
ka«. 734

Osební sluga

zanesljiv, popolnoma več serviranja
in posluževanja kakor tudi vzdrževa-
nja garderobe, se išče za nastop z
dnem 8. aprila t. l. Ponudbe na Publi-
citas, Zagreb, Gunduličeva ulica 11,
pod šifro »Za — 19285«. 735

Popravilo ur

hitro, ceno in z 1—5 letno ga-
rancijo. Po stenske ure se
pride na dom. A. Stojec, Jur-
čičeva ul. 8. 680

Spalne in jedilne sobe,

nove, najnovejše vzorce prodam. Mi-
zarstvo Aleksandrova cesta 48, Kom-
para. 731

Blago za pomladanske plašče

v veliki izbiri in najceneje nudi tvr-
dka: I. Trpin, Maribor, Glavni trg 17.
720

Za pitanje kokoši

iščem za Srbijo ženo, ki je večja tudi
rezanja kapunov. Ona je lahko tudi
poročena in bi dobil službo tudi njen
sopro, če se količkaj razume na pe-
rutnino in je zvest in pošten ter ne
šepa. Ponudbe naj se vpošljejo na
tvrdko Klefisch, izvoz jaje v Ptuj,
kjer se tudi dobe pojasnila. 729

Gospoda

se sprejme na stanovanje in hrano.
Loška ulica 5, I. nadstr., vrata 7. 708

24. marca pozabila

v večernem vlaku Murska Sobota—
Maribor 2 knjigi. Prosim, da jih naj-
ditelj vrne pod »Povrnitev stroškov«
upravi Večernika. 714

Vinotoč na meljskem hribu

1. aprila odprt. Za obilen obisk se pri-
poroča Vičnik, posestnik. 713

V »Park kavarni«

se sprejemajo abonenti na dobro me-
ščansko hrano. 711

Stanovanje treh sob

s kopalnico iščeta zakonska brez otrok
za 1. junij. Ponudbe na »Večernik« pod
»Čistost 9291«. 716

Lepa solnčna opremljena soba

(event. 2 postelji) s kopalno sobo se
odda. Betnavska cesta 37. 709

Električne inštalacije,

popravlja, svetilke, likalnice, motorje,
aparate, elektro blago po konkurenčni
ceni pri Iliči & Tichy, Maribor, Sloven-
ska ulica 16. 117

Majhno stanovanje

za malo družino in še posebej malo
mehovano sobico s prostim vhodom
za enega gospoda se odda v Studen-
cih, Cankarjeva ulica 7. 683

Slavko Komel,

mehanična delavnica, zaloga koles,
sestavljanih delov, bencina, olja, pnev-
matike. Maribor, Krčevina, Aleksan-
drova c. 169. 682

Crepe de Chine

od Din 48.— naprej samo pri I. Tr-
pin, Maribor, Glavni trg 17. 721

Vrtnice,

visoke in nizke ter plezalke, ciprese,
ribizel, špargelnove sadike, cepljene
breskve, razne zelenjadne sadike ter
kompostno zemljo za presajanje cvet-
lic dobite vedno v vrtnariji Ivan Je-
mec, Razlagova 11. 679

Delikatesno trgovino

v Mariboru na prometnem kraju z in-
ventarjem prodam. Naslov v ogla-
snem oddelku »Jutra«. 678

Zidarski predelavec

in praktikant za stavbeno pisarno se
sprejmeta pri stavbenem podjetju
Alojz Peklar, Krčevina 152. 676

Najnovejše postopanje v trajni ondulaciji
omogoča z novo preparacijo tudi on-
duliranje onih las, ki dosedaj za ondu-
lacijo niso bili sposobni. — Zato pa
vsi, ki hočete trajne kodre, v česalni
salon Maly, Aleksandrova cesta 22,
vhod samo skozi vežo. 672

Sukno od Din 20.—

naprej se dobi dokler traja zaloga pri
I. Trpin, Maribor, Glavni trg 17. 718

Pozor!

Čevlje, ročno delo, dobro blago, ku-
pite po najnižjih cenah pri Francu
Neubauer-ju, Maribor, Gosposka uli-
ca 33. Naročila po meri! Popravila hi-
tro in poceni! 722

Vsem kolesarjem mojim odjemalcem!

Nemogoče mi je, da bi vsem onim, ki
so mi poslali v pretekli sezoni zahval-
na sporočila o solidni postrežbi in do-
brem blagu moje trdke zahvalil po-
samezno, zato naj tem potom sprej-
mejo iskreno zahvalo! Istočasno pa si
dovoljujem sporočiti mojim ceni. od-
jemalcem, da se bom kakor doslej,
tako tudi v bodoče potrudil zadovo-
ljiti iste z najboljšim blagom po niz-
kih cenah in točni izdelavi. Želeč
vsem vesele Velikonočne praznike, se
priporočam za obilen poset. Justin Gu-
stinčič, mehanična delavnica in trgo-
vina, nasproti Narodnega doma. 610

Cement »Portland«,

strešno lepenko, stavbene oblake,
železo, pločevino, žičnike in vsako-
vrstno kuhinjsko posodo dobite naj-
ceneje pri Horvatu, železnina, Kralja
Petra trg. 658

Moške obleke

Din 290.—, 390.—, 490.—. Dežni plašči
s kapuco Din 188.—, 250.—. Veletgo-
vina H. J. Turad, Maribor, Aleksan-
drova c. 7. 690

Angleški, kovaški

PREMOG

dospel. Dostavim v vsaki množini

708

BRANKO MEJOVŠEK

Tattenbachova ul. 13, Telefon 457

Zahvala.

Podpisani izrekam tem potom podpornemu
društvu

„Ljudska samopomoč“ v Mariboru

za pripadajočo znatno podporo po pokojni moji
soprogi, gospej Tereziji Jazbec, najlepšo za-
hvalo in priporočam to neprecenljivo društvo
vsakomur v takojšnji pristop.

Maribor, dne 29. marca 1929.

Karol Jazbec,
nadoficijal v pok.

T. Soklič

tvornica štampiljk in prodaja v to
stroko spadajočih potrebščin

Maribor

Aleksandrova cesta 43

KAVARNA

„EUROPA“

Za veliko noč nov program. Na splošno željo pro-
longiran spored slavnega komika Steidler in njego-
vega partnerja »Nazi«. 715

Galanterija

drobnarije, parfumerija, papir, raznovrstne noga-
vice in druge pletenine, motvoz, razne vrvi in
štrange, pletarske izdelke itd. na debelo in drobno.

Drago Rosina

MARIBOR, Vetrinjska ul. 26.

Novo!

725

Novo!

Amerikanski ovitki

S temi ovitki ostanejo lasje po trajni ondula-
ciji svetli in mehki. Garantiram uspeh, speci-
jelno za bele, siye in ohledele lase (gebleichtes
Haar), oskrbuje samo

SALON MRAKIČ, Cankarjeva ul. 1.

Zahvala.

Ob priliki mojega okrevanja, izrekam tem po-
tom najtoplejšo zahvalo žel. zdravniku

gosp. dr. A. Korenčan-u

za njegov izreden trud, mnogobrojne posete ter
požrtvovalno skrb, ki mi jo je izkazal za časa moje
bolezni.

Maribor, dne 29. marca 1929. 717

Jaklič Ljudevit, činovnik, strojevodja drž. žel.

VELETRGOVINA Z ŽELEZNINO PINTER & LENARD, MARIBOR

Velika zaloga traverz, cimenta, apna, poljskega orodja ter vsi drugo v to stroko spadajoči predmeti po najnižji dnevni ceni.

Za pomlad velika izbira za gospode, dame in otroke v modnem blagu, duble, koverkotih, kamgarnih, samo češkega in angleškega izvora in nizkih cen pri trdki 696

I. Preac
Maribor, Glavni trg 13

Špecerijska in kolonijalna engros trgovina

MILOŠ OŠET, Maribor
Glavni trg 22

Nakup in prodaja deželnih pridelkov
Telefon 173 685

Trboveljski premog,

bukova drva, kakor drva v kolobarjih najceneje v novo
otvorjeni trgovini z lesom in premogom, pri

Ivan Naveržnik,
Aleksandrova c. 16. 126

Novosti

za pomladanske plašče.

Schrollovo platno kakor vse manufakturno blago
v veliki izbiri in po zelo ugodnih cenah dobite pri

Franju Majer-ju, Maribor
Glavni trg 9. 727

Veliko izbiro izgotovljenih oblek Vam
nudi

Franc Cverlin

krojaštvo in konfekcija

Maribor, Gosposka ulica 32

Tudi za Vas se najde tam primerna
obleka. 698

CENENO ČESKO PERJE!

1 kg sivega opuljenega perja 70 Din, na-
pol belo 90 Din, belo 100 Din, boljše 125
Din in 150 Din, mehko kot puh 200 in
225 Din, boljša vrsta 275 Din.

Pošiljave carine prosto, proti povzetju,
od 300 Din naprej poštnine prosto. Vzo-
rec zastoni. Blago se tudi zamenja in
neugajajoče vzame nazaj.

Naročila samo na

BENEDIKT SACHSEL, LOBEZ ST. 4
U PLZNA, ČEHOSLOVASKA.

Poštno pošiljke rabijo iz Čehoslovaške v Jugoslavijo približno 10 dni.

Veselo alelujo

želim cenjenim gostom ter se pripo-
ročam za obilen obisk.

Marija Drčar

Narodni dom.

Darujte za spomenik
KRALJU PETRU

Obleke moške od Din 290—360, 450
i. t. d., otroške modne od Din 90, 110,
130, klobuke najnovejših oblik, perilo,
samoveznice i. t. d. nudi najugodnejše
trgovina

Jakob Lah

Maribor, Glavni trg 2

Mlekarska industrija

„ZDENKA“ Veliki-
Zdenci

proizvaja: Desert-ementalec, v škatljah po 6 porcij, sir
ala trapist ementalec, ajdamec, romadur in delavski sir,
kakor tudi najfinejše čajno maslo „ZDENKA“. 603

Za gospode in gospe!

Najnovejši pariški in dunajski vzorci slamnikov
in klobukov za pomlad v različnih kako-
vostih po najnižjih cenah.

V zalogi so tudi vsakovrstni **svileni, kakor
tudi moški klobuki.**

Sprejmejo se vedno vsa v to stroko spadajoča dela
in popravila, kakor znano po jako nizkih cenah.

Se priporočata

Ivan in Helena Kvas,
klobučar — modistinja

Maribor, Aleksandrova cesta 32.

Vabilo

na

VIII. REDNI OBČNI ZBOR

Jugoslovanske hranilnice in posojilnice r. z. z o. z. v Mariboru,
Frankopanova ulica 2, ki se bo vršil v nedeljo, dne 7. aprila
1929 ob 9. uri v gostilni Vollgruber, Frankopanova ulica 17.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva,
2. Poročilo nadzorstva,
3. Sklepanje o računskem zaključku za l. 1928,
4. Revizijsko poročilo,
5. Slučajnosti.

V slučaju, da občni zbor ob napovedani uri radi pisle udeležbe ne bi
bil sklepčen, se bo vršil v smislu člena § 35 združnih pravil eno uro pozneje
drugi občni zbor na istem mestu in z istim dnevnim redom, ki je sklepčen ob
vsakem številu navzočih začrtnikov.

Zahvala.

Za premnoge izraze iskrenega sožalja ob priliki prerane
smrti mojega nadvse ljubljene soproga, gospoda

Franca Mesariča

kakor za poklonjene krasne vence in cvetje, se tem po-
tom vsem najtopleje zahvaljujem.

Posebna zahvala pa bodi izrečena županu gosp. Iv.
Holcmanu ter občinskemu odboru Janžev Gore, go-
spodu A. Skerbineku in gosp. Iv. Sorku in ostalim od-
bornikom elektrarne zadruga. Gospodu Josipu Žunko
za gniljiv nagrobni govor, ter vsem številnim znancom
in prijateljem za mnogobrojno čašče spremljevanje na
njegovi zadnji poti.

Selnica ob Dravi, 28. marca 1929.

707

Zalujoča soproga in sorodniki.

B.S.A.

Svetovno znane tvornice motociklov **B.S.A. Birmingham** najnovejši in tehnično
izpopolnjeni **motocikli** vseh tip letnika 1929 dospeli.

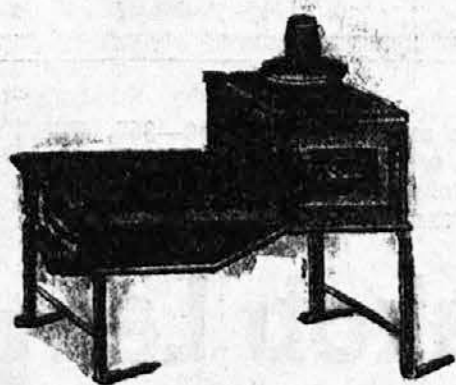
Reflektanti, oglejte si veliko zalogo!

Zahtevajte prospekte! Prodaja na 12 obrokov! Prodaja Pnevme Reithofer Dunlop
Cord z 10% popustom za vozače B. S. A. motorjev. Znatni popust pri olju Castrol
in Vacuum Mobilol. Promptni plačniki dobe znaten popust!

Zastopstvo B.S.A. motocykles Maribor, Trg Svobode 6

Strojna žična pletarna, železo konstrukcija, avtogenična varilnica

FR. KUMERC, MARIBOR, Taborska ul. 10 Telefon 193

Ponudbe in pojasnila dajem brezplačno!

Izdelujem žično pletivo za ograje, mreže za presejanje gramoza in apna; štedilnike kakor tudi posamezne dele, škarnata vrata. Prevzamem tudi od stavb v to stroko spadajoča dela.

KULANTNE CENE! SOLIDNO DELO!
POSTREŽBA TOČNA!

Na drobno! Na debelo!

6 Stolina ulica 6 Pohištvo

„Pri sladkorčku“

Prvovrstna čokolada za kuho kg Din 36.—
Fina čokoladna moka kg Din 44.—
Čokoladna surovina (Umak) za tortno glazuro 1/4 kg Din 16.—
Mešano čajno pecivo kg Din 40.—
Polnjeni in navadni oblati. Ravno kar došle krasne velikonočne stvari. Vedno sveža in bogata zaloga bonbonov najcenejše in najfinejše kvalitete

„Parfumerija“

Parfumi, milo, pralna sredstva, sveče, zobna pasta mazilo za kože in lase, pripomočki za negovanje nohtov toaletni predmeti. Velika izbira po zelo nizkih cenah

6 Stolina ulica 6

EKSPORTNA HIŠA „LUNA“

Najočnejši nakup galanterije, vezanine, otročjih igrac ter pletenine domačega izdelka:

otročje nogavice od	Din 5.— naprej	
damske	7.—	
moške nogav (sokni) od	6.—	
vezanine	1.—	629
čipke	1.—	

Pleteni telovniki z rokavi, puloverji, cele obleke, perilo za dame in gospode, opreme za novorojenčke lastnega izdelka. — Nadalje nudim: kravate, samoveznice, svilene trake, gumbe, sploh vse potrebščine za šivilje in krojače po brezkonkurenčnih cenah.

KAROL PREIS

Maribor
Gosposka ulica 20.

Ceniki zastoj Ceniki zastoj

PARNA PRALNICA
pere moško perilo kot novo!
Telefon 480
Centrala: Frankopanova ul. 9.
Podružnica: Vetrinjska ulica 7

Za promenado po Gosposki ulici in v parku

ne dobite nikjer tako krasnega spomladanskega in letnega blaga za obleke in plašče kot pri trdki

L. ORNIK, Koroška cesta 9

Letos posebno velika izbira zelo okusnih desenov blaga samo največjih angleških in čeških tovarn

Prvovrsne kakovosti. 677 Zmerne cene.

Prvi pogoj za zdravje je dobra domača hrana.

611
ABONENTE BREZALKOHOLNA RESTAVRACIJA
pod zelo ugodnimi pogoji sprejema

„PRI ZVEZDI“

Taborska 11 (Pod mostom 11). — Prvovrstna hrana dnevno samo 12.50 Din. — Zajutrak se dobi že od 6. ure dalje. — Priporoča se Ana Ljubi.

„MERAKL“

barve, mastila, lake, kit, klej, emajle, čopiče in zajamčeno čisti firnež najboljše vrste nudi tovarna

MEDIC-ZANKL, MARIBOR

D. Z. O. Z.

PODRUŽNICA, GLAVNI TRG STEV. 20

MARIBORSKA TISKARNA

CENTRALA: JURČIČEVA ULICA 4

PODRUŽ.: STROSSMAJERJEVA 5

Tiskarna izdeluje vse tiskovine za industrije, trgovce, obrtnike, gostilničarje, urade, šole, zasebnike i. t. d. Najnižje cene, okusna izvedba, solidna in točna postrežba.

Litografija izdeluje reklamne tiskovine, eno- in večbarvne lepake, letake, slike, etikete, delnice, diplome, jedilne liste, vinske karte, ilustrirane cenike in dr.

Knjigoveznica je opremljena z najmodernejšimi stroji in se priporoča za trpežno vezavo trgovskih in leposlovnih knjig, zvezkov, blokov i. t. d. od enostavne do najpopolnejše izdelave.

Plakaterski zavod Kioski in afišne table na najprometnejših krajih v mestu. Plakata se po najnižjih cenah; za v lastnem podjetju izdelane lepake se daje še poseben popust.

PODJETJE JE BILO ZA SVOJE PRVOVRSTNE IZDELKE VEČKRAT ODLIKOвано
NAJVRČJE IN NAJMODERNEJŠE GRAFIČNO PODJETJE BIVŠE SPODNJE STAJERŠKE